



## PRIPRAVE NA KONGRES ZSS

### Iskrini delegati o kongresnih temah

Pred bližnjim kongresom slovenskih sindikatov so se pri predsedniku KOS SOZD Iskra Janezu Kernu v ponedeljek, 4. oktobra, zbrali delegati, ki so zaposleni v različnih Iskrinih delovnih organizacijah. Namen sestanka, ki mu je prisostvoval tudi pomočnik predsednika KPO SOZD Iskra Pavle Gantar je bil, da se delegati enotno seznanijo s trenutnim gospodarskim položajem sestavljene organizacije.

Po prihodu večine delegatov — od skupno 13 se jih je sestanka udeležilo — pa se je izkazalo, da bo srečanje še mnogo plodnejše. Delegati so se namreč pogovarjali o vprašanih, ki jih bodo obravnavali na kongresu in izmenjali izkušnje. Prevladala je ocena, da bodo problemi, ki jih delegati zaznavajo v svojih delovnih okoljih, dobro predstavljeni. Delegati so namreč izvoljeni iz večine Iskrinih proizvodnih delovnih organizacij, saj »svoje« delegata nimajo le DO ERO, Delta in Zmaj. Kljub regijskemu načelu pri izvolitvi delegatov je torej Iskra ustrezno predstavljena.

Seznam vprašanj, ki jih bodo v svojih referatih »obdelali« delegati, je kar zajeten. V DO Kibernetika pripravljajo gradivo o vključevanju delovne organizacije, oz. delavcev v mednarodno delitev dela. Obravnavali bodo vlogo in pomen Gospodarske zbornice Slovenije, v svojem prispevku pa bodo izrazili tudi zahtevo po boljšem seznanjanju delavcev s trošenjem združenih deviz. Ugotavljajo namreč, da večini ni znano, kako se sproti razdeljujejo ta sredstva. Menijo tudi, da bi bilo dobro spregovoriti o prodaji za dinarje »deviznega porokla«, za katero menijo, da povzroča socialne neenakosti.

## DO TELEMATIKA

### Priznanja najboljšim mladim delavcem

Pred tedni je v mladinski organizaciji Telematike potekala akcija za izbor najboljšega mladega delavca v DO Telematika. Akcija je v nekaterih TOZD in delovnih skupnostih potekala v povezavi z ostalimi DPO, ponekod pa so OO ZSMS najboljšega mladega delavca — samoupravljalca izbirale samoinciativno. Izbira je potekala po vnaprej pripravljenih kriterijih.

Lahko rečemo, da je bil odziv zelo ugoden, saj je v ožji izbor prišlo 21 kandidatov. Tako se je komisija za idejnopolitično delo in družbenoekonomske odnose pri KS ZSMS DO Telematika našla pred zahtevno nalogo, da izbere resnično najboljšega. Seveda so se mnenja kresala, na koncu pa je prevladalo mnenje, da je najboljši mladi delavec — samoupravljalac Brane Roblek iz delovne skupnosti Informatika, za najboljšega mladega delavca — inovatorja pa je bil izbran Anton Martinjak iz TOZD TEA. Obema nagrajencema smo pred dnevi podelili posebna priznanja, omogočeno pa jima bo tudi potovanje oziroma ogled strokovnega sejma po izvrstnem izboru. Seveda so tudi ostali kandidati dobili priznanja in »toložilnice« knjižne nagrade. Bernard Bečan



Najboljša mlada delavca — inovator Anton Martinjak in samoupravljalca Brane Roblek.

V delovni organizaciji IEZE bodo pripravili prispevek o delitvi dohodka in sredstev za osebne dohodke. Iz Kranja (Kibernetika) bo tudi prispevek o uvajanju enotne evidence o prejemnikih vseh vrst socialnih pomoči. Govora bo tudi o izkušnjah v zvezi z izobraževanjem ob delu, permanentem in ostalih oblikah izobraževanja.

Zanimive bodo tudi ugotovitve (Telematika) o pomenu in smislu dosežene formalne izobrazbe in o vrednotenju neformalne. Delegat iz Široke potrošnje bo obravnaval problematiko dohodkovnih odnosov in poudaril izkušnjo, da taki odnosi samo na segmentu reprodukcijske verige dolgoročno ne morejo napredovati. Dohodkovno bi bilo treba povezati vse člene te verige,

od proizvajalca surovin do prodajalca končnih izdelkov.

Delegat iz DO Elektrozveze bo ocenil izkušnje pri uveljavljanju delegatskega sistema. Ob tem v DO ISEZ ugotavljajo, da je praksa pri voljenju delegatov neustrezna; pozorno se izbirajo ljudje za delegate znotraj Iskre, manj pozornosti pa se namenja izbiri delegatov, ki naj bi povezovali združeno delo in organe DPS, SIS itd. Ob tem bodo zanimive tudi izkušnje o dosedanjem sodelovanju delegatov in strokovnih služb.

O delovanju članov ZK znotraj sindikata bodo pripravili prispevek v DO Avtomatika.

Iz živahne razprave in pestrem pregledu odprtih vprašanj je bilo lahko sklepati, da bodo delegati iz Iskrinega okolja dobro pripravljani na svojo nalogo. Vseeno pa je bilo čutili, da bi strokovne službe v njihovih delovnih organizacijah morda lahko storile več — vendar še ni nič zamujenega!

Stane Fleischman

### Marko Bulc: »Čestitam Iskrinim delavcem!«

Iskrin razstavn prostor na Sejmu elektronike si je v spremstvu predsednika KPO SOZD Iskra Antona Stipaniča in drugih vodilnih Iskrinih delavcev dobro uro pozorno ogledoval tudi predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Marko Bulc. Ob koncu smo uglednega gosta zaprosili za oceno Iskrinega nastopa na tej, za nas najpomembnejši sejemski prireditvi. Tole je povedal.

»Predstavljate se na velikem razstavnem prostoru, toda na njem ste tudi marsikaj pokazali. Izredno vzpodbudni, vsaj zame, sta dve stvari. Prva je v tem, da je Iskra s svojo predstavitvijo na sejmu dokazala, da se je odločno usmerila v svet profesionalne elektronike, torej na področju, na katerem je, kot vse kaže, nekaj več prostora, da se lahko v svetu uveljavimo z lastno pametjo in z lastnimi izkušnjami, ki so se krepile vse od prvih partizanskih delavnic. To bo omogočilo tudi drugim vejam gospodarstva, da se bodo lahko hitreje posodabljali, bolj uporabljale znanje, dosegale večjo produktivnost, vse to pa bo omogočilo naše jutrišnje prestrukturiranje v industrijo za izvoz, v mednarodno delitev dela.

No, in druga stvar, ki sem jo z veseljem ugotovil, je ta, da je dogovor med Iskro, Gorenjem in Elektrotehno že dal prve rezultate na področju računalništva. Že ob otvoritvi Sodobne elektronike sem poudaril, da sta najboljši most zoper prepad med bogatimi in siromašnimi, med razvitimi in nerazvitimi večja uporaba znanja in sodelovanje. Na področju računalništva se je to dokazalo, kar ohrabljuje, še posebej, saj daje možnost, da v razmerah našega samoupravnega socializma uporabimo lastno pamet za naše bodoče računalniške sisteme.

Ob koncu moram čestitati Iskri in Iskrinim delavcem za izredno uspešno predstavitev na letošnjem sejmu Sodobna elektronika, obenem pa jim želim tudi prihodnje veliko novih uspehov.«

LD

## ZAKAJ IZ AVTOELEKTRIKE?

V novogoriški Iskri Avtoelektriki, je bil v četrtek, 30. septembra razširjen sestanek, na katerem so obravnavali problematiko, ki je nastala po sklepu delavskega sveta Tovarne avtoelektričnih vžigalnih sistemov Tolmin o pričetku postopka za izločitev te TOZD iz Delovne organizacije ISKRA Avtoelektrika Nova Gorica.

Sestanka so se udeležili predsednik KPO SOZD Iskra Anton Stipanič, njegov pomicnik Miloš Kobe, svetovalec KPO SOZD Iskra Franc Vreček, član KPO SOZD Iskra Pavle Gantar, IPO ZORIN Marjan Trojar, predsednik KOS SOZD Iskra Janez Kern, družbeni pravobranilec samoupravljanja Nova Gorica Svito Vižintin, predsednik IS SO Nova Gorica Albert Bevič, predsednik skupščine občine Tolmin Marjan Rozman, predstavniki novogoriških in tolminskih družbenopolitičnih

organizacij, vodstvo delovne organizacije in TOZD Tovarne avtoelektričnih vžigalnih sistemov ter predstavniki DPO na nivoju DO in TOZD.

Uvodoma je glavni direktor Peter Mivšek seznanil goste s kratko zgodovino od dne, ko je bil prenešen v tovarno AET magnetni vžigalnik iz Tovarne generatorjev in elektronike in o priključitvi te TOZD v Avtoelektriko, nato pa je spregovoril direktor TOZD Lucijan Rejec o analizi stanja v TOZD ter podal obrazložitev analize, ki je vplivala na odločitev delavcev za izločitev iz DO Avtoelektrika in ustanovitev enovite DO.

Iz te analize je moč razbrati, da dosegajo v tej TOZD že vrsto let nezadovoljive poslovne rezultate, ki so v bistvu že sedaj zavrli razširjeno reprodukcijo ter da se že dolgo pojavljajo razni konfliktni odnosi med TOZD in DSSS, kar slabo vpliva na motivacijo delavcev v TOZD in DO, to pa ima za posledico nedoseganje boljših rezultatov. Kljub izraziti pomanjkljivosti pri organizaciji in učinkovitosti nekaterih služb pa je v zadnjih letih rastla fizična produktivnost po povprečni stopnji 14%, vendar se ti rezultati niso odrazili v enako dobrih finančnih rezultatih. Ti so iz leta v leto celo slabši in že ogrožajo stabilnost



Iskra je v torek, 5. oktobra med Sejmom elektronike na svojem obsežnem razstavnem prostoru priredila že tradicionalno tiskovno konferenco, na kateri je predsednik KPO SOZD Iskra Anton Stipanič seznanil predstavnike številnih jugoslovanskih uradništev s trenutnim gospodarskim položajem v Iskri in z novostmi Iskre na letošnjem Sejmu elektronike v Ljubljani.

## SOZD ISKRA NA 29. MEDNARODNI RAZSTAVI SODOBNA ELEKTRONIKA

### MIKROELEKTRONIKA V SVETU — SVET MIKROELEKTRONIKE V ISKRI

Ljubljansko Gospodarsko razstavišče je bilo v dneh od 4. do 8. oktobra gostitelj za Iskro najpomembnejše specializirane sejemске prireditve Sodobna elektronika '82. Letošnje, že 29. mednarodne razstave elektronike, telekomunikacij, avtomatizacij, računalništva in nukleonike, se je udeležilo 540 razstavljalcev, od tega 155 domačih in 385 tujih. Skupno je bilo zastopanih 21 držav, pri čemer so imele največ razstavljalcev Jugoslavija, Zvezna republika Nemčija, ZDA in Avstrija. Tudi tokratno Sodobno elektroniko je spremljalo več strokovnih simpozijev in seminarjev iz najaktualnejših tematik elektronike.

Sodobno elektroniko '82 je odprl predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Marko Bulc.

Že uvodoma smo zapisali, da je Sodobna elektronika gotovo najpomembnejša specializirana sejemska prireditve za našo sestavljeno organizacijo. V mnogem tudi zato, ker je postalo ljubljansko Gospodarsko razstavišče vsako leto prve dni oktobra zbirališče mnogih svetovnih tvrdk, ki kaj pomenijo na področju elektronike.

Iskra se je tokrat ponovno predstavila v dvorani B Gospodarskega razstavišča, delno pa tudi na zunanjih razstavnih površinah in v dvorani A. Na zdaj že tradicionalnem prostoru v novem prizidku dvorane B smo razstavljali na 1400 m<sup>2</sup>, vodilo našega nastopa pa je bilo geslo »Mikroelektronika v svetu — svet mikroelektronike v Iskri.«



Na razstavnem prostoru Centra za elektrooptiko.

Naš namen je bil prikazati mikroelektroniko v svojem tehnološkem bistvu in aplikacije na različnih stopnjah kompleksnosti mikroelektronskih vezij.

Tako so Iskrine tovarne prikazale uporabo mikroelektronike v avtomatizaciji, telekomunikacijah, računalništvu, elektrooptiki, merilno—regulacijski tehniki, široki potrošnji, itd.

Za letošnji Iskrin nastop lahko vsekakor zatrdimo, da pomeni prelomnico na področju naše udeležbe na sejemskih prireditvah. Iskra je namreč sprejela predlog Marketinga iz Iskre Commerce in na sejmu sodelovala s tematsko razstavo — to pot z mikroelektroniko. Ne bi ponavljali pomena mikroelektronike za Iskro, pa tudi za druge veje gospodarstva, ne bo pa odveč, če spomnimo, da je letos (še ali pa že) 10. obletnica iznajdbe mikroelektronskega vezja ali čipa, kot se je že udomačilo ime.

Prelomno v predstavljanju Iskre je bilo tudi to, da smo na Gospodarskem razstavišču razstavili samo tiste Iskrine izdelke, ki vsebujejo vsaj kanček mikroelektronike. Prelomno tudi zato, ker bi se prva in tudi sprejeta ideja sejemskih strokovnjakov iz Marketinga o resnično tematski razstavi, kmalu podrla, saj so želeli sodelovati na sodobni elektroniki — kar je razumljivo — tudi tisti Iskrini kolektivi, ki nimajo najtesnejše zveze z mikroelektroniko. Marketinški predlog je na koncu le obveljal in od tod rdeča nit, ki je obiskovalca resnično popeljala od izdelka do izdelka ter ga seznanila na desni strani (z rdečim tiskom) o posebnostih vgrajenega mikrovezja, na levi strani pa z

(Nadaljevanje na 3. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)



# MIKROELEKTRONIKA V SVETU — SVET MIKRO- ELEKTRONIKE V ISKRI

(Nadaljevanje s 1. strani)  
uporabnostjo samega izdelka.  
Omenili smo že, da je bil moto naše predstavitev »Mikroelektronika v svetu svetu — svet mikroelektronike v Iskri.« Obe ti področji sta bili razdeljeni na levi in desni del, osrednjega pa je zavzela tako imenovana govoreča glava. Gre za diaprojekcijo igralca, ki predstavlja obiskovalcem svet mikroelektronike.

Velik del razstavnega prostora je zavzela tudi delovna organizacija Iskra Delta. Predstavili so se pod geslom

»Povezana računalniška proizvodnja.« Tokrat so se odločili za predstavitev uporabe računalnikov na tistih področjih, ki so bila širšemu krogu obiskovalcev manj znana — poudarek so dali na tehnološki delovni proces, ne pa, na primer, uporabo računalnikov v administraciji, obračunavanju OD, knjigovodstvu, itd.

V sodelovanju s Sistemi za energitiko so na sejmju prikazali sistem celovitega vodenja elektroenergetskega sistema, ki ga je Iskra izdelala za organizacijo Elektro Istra iz Pulja. Sistem bo

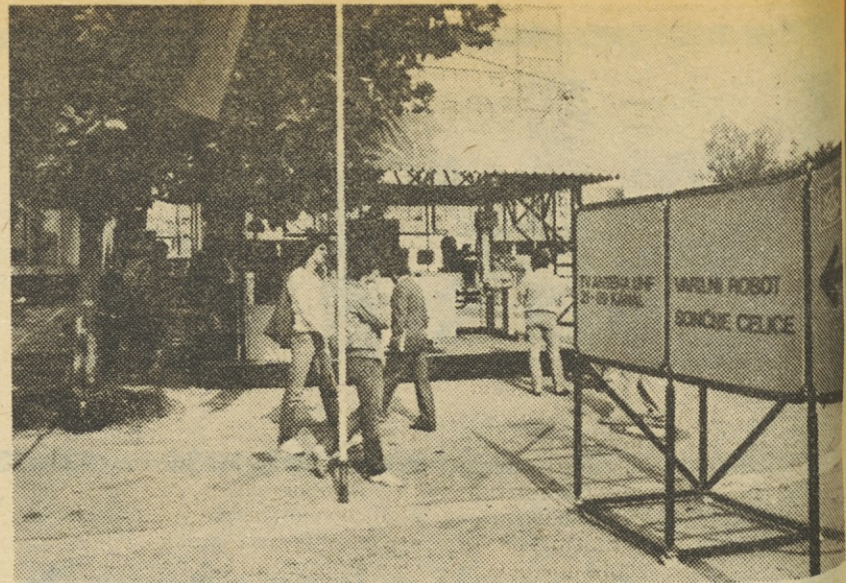
Iskra predstaviti na Ljubljanskem sejmju in na bližnjem zagrebškem Interbiroju izročila kupcu v Pulju, od koder bodo Iskrini računalniki nadzorovali vse transformatorske postaje, daljnovode in stikalna polja v Istri.

Iskra Delta je predstavila tudi uporabo računalnika v kemijski industriji, točneje v fermentaciji, tretja zanimivost, ki je prav tako sodila v optimizacijo delovnih procesov, pa je bila naprava, ki jo med drugim sestavlja poseben računalnik, ta pa določa najboljše izkoristke pri rezanju lesa.

Ne bo odveč, če tudi v našem tedniku zapišemo pohvale številnih obiskovalcev — Iskrinih in drugih, »da je Iskra izstopala s svojo stojnico že domala na vseh dosedanjih prireditvah Sodobne elektronike, da pa je letošnji nastop resnično vrhunec.« Slišali smo tudi mnenje, da je Iskra postala velika tudi v predstavljanju same sebe.

Seveda ne smemo mimo vodilnih sejemskih strokovnjakov v Marketingu — Marka Deva, Zvonka Zupaneke, Draga Novaka in Dušana Benka. Polone Pogačarjeve in mnogih njihovih sodelavcev, ne nazadnje pa tudi direktorja Jake Škrbinca. Prav on nam je dejal, da mora Iskra nadaljevati s tematskim predstavljanjem in, da mora to postati tradicija ter pomemben korak v razmišljanju in ideologiji sejemskih prireditev.

Sestavni del Sodobne elektronike so bili tudi simpoziji in seminarji. Na štirih simpozijih — 16. jugoslovanskem simpoziju o telekomunikacijah, 18. jugoslovanskem simpoziju o elektronskih sestavnih delih, 3. jugoslovanskem simpoziju o relejni zaščiti in lokalni avtomatizaciji elektroenergetskih sistemov in 4. jugoslovanskem simpoziju o elektroni in prometu ter na seminarju o uporabi mikroprocesorjev v merilni tehniki je sodelovalo



Tudi na zunanjem prostoru smo razstavljali.

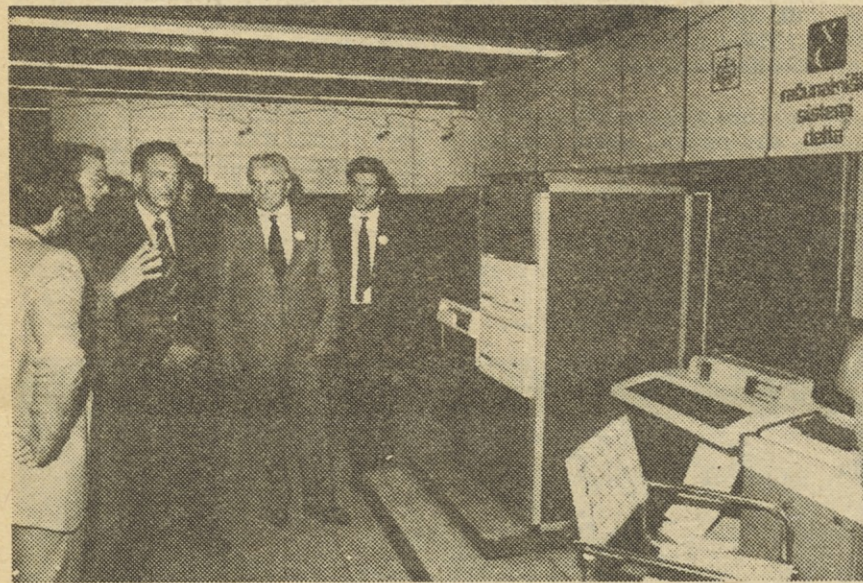
več kot 900 jugoslovanskih in tujih strokovnjakov. Obravnavali so nekaj manj kot 200 referatov o svetovnih in naših dosežkih pri razvijanju in uvajanju novih tehnologij v proizvodnji merilnih naprav, telekomunikacijskih si-

stemov ter elektronskih sestavnih delov, kot tudi pri uporabi elektronike in računalništva na področju avtomatizacije elektroenergetskih sistemov, urejanja prometa in podobno.

Lado Drobet



Zanimanje za Iskrine eksponate je bilo veliko.



Na razstavnem prostoru Iskre Delta.

## V Žužemberku solidno, stabilizacijsko gospodarijo

Žužemberški Iskri, TOZD Keramični kondenzatorji je letošnje leto zelo pomembno. So sredi investicije, ki bo dala prve sadove v drugi polovici prihodnjega leta. Pripravljajo si tudi zunanje tržišče, kamor bodo izvozili dober del proizvodnje iz nove tovarne. Zato so njihovi poslovni uspehi še toliko bolj pomembni.

O tem smo se pozanimali pri individualnem poslovnem organu Dušanu Lavriču. »Prvih osem mesecev smo dokaj dobro delali in gospodarili, kar se vidi tudi na dobrih finančnih rezultatih. Tako je bilo tudi že v prvem polletju, ko smo načrte dosegli v proizvodnji s 105% in ostali parametri so okrog 107%. Tudi prodajamo kar dobro, saj smo na domačem trgu prodajo presegle že za 20%, v izvozu pa smo pod načrtovanji. Za letošnje leto smo namreč planirali izvoz za 20% višji kot lani, smo pa izvozili komaj toliko, kot lani, vsaj vrednostno. Cene na zunanjem trgu za keramične kondenzatorje neusmiljeno padajo. Čeprav bomo do konca leta skoraj za 30% količinsko izvozili več, verjetno načrta deviznega prihodka ne bomo dosegli.«

Z deviznimi sredstvi, kolikor jim jih pušča devizni zakon za zdaj še nekako shajajo, ker je bilo pač v prvem polletju na razpolago 65% ustvarjenih deviz. S sedanjimi 30% in manj pa bodo vse teže pokrivali potrebe po uvozu reprovizivnega materiala in rezervnih delov.

Do konca leta predvidevajo določen padec rasti proizvodnje. Imajo namreč težave s plasmajem nekaterih izdelkov na domači trg. Tako ne bodo nadaljevali proizvodnega tempa v sedanjem ritmu, vendar pa kaže, da bodo konec leta proizvodni načrt izpolnili s 100%. Celotni prihodek bodo tako realizirali precej višje kot lani in tudi prihodek od izvoza bo v načrtovanih okvirih. Tako ob koncu leta računajo na soliden finančni rezultat.

Poostreni pogoji gospodarjenja pa so jih le malo prizadeli. Že leta se namreč obnašajo stabilizacijsko. Stabilizacija je le pospešila nekatere aktivnosti, ki bi jih sicer uresničevali počasneje. Tako hitreje prehajajo na uporabo domačih surovin in materialov in bodo drugo leto v klasični program vgrajevali le še 10% uvoženih materialov. In tako na vseh področjih iščejo notranje rezerve, ki so jih mnogo že realizirali in tako zmanjšali stroške.

F. Kotar

### POTREBE PO SODELAVCIH

Na tem mestu bomo redno objavljali vsa prosta dela in naloge v Iskri, tako za redno delo kot za sodelovanje v občasni projektne zasnovanih nalogah v okviru SOZD ali posameznih DO. Prav tako bomo v skladu z 89. členom samoupravne sporazuma o združevanju v SOZD objavljali sproščne sodelavce, ki jim v TOZD oziroma Delovni skupnosti ne morejo zagotoviti ustreznega dela ter tiste, ki sami želijo menjati delo, bi pa radi ostali v Iskri. Objavljali bomo tudi razpis za vodilna in vodstvena dela in naloge. V glasilo, ki izhaja ob petkih bomo objavili vse potrebe, ki bodo prispеле k nam do vključno vsakega ponedeljka.  
Objave zbira in ureja: Judita Bagon, SOZD Iskra DSSS, Trg revolucije 3, Ljubljana, Š 11, telefon 213-213, int. 21-25.

#### ISKRA—ELEKTROZVEZE

##### za TOZD—Usmerjene zveze

- 1. VODJA PRODAJE ZA TOZD (obdelava ekonomike)**  
Pogoji: dipl. ekonomist s 5 let delovnih izkušenj na ustreznih delih in nalogah.
- 2. VEČ PRIUČENIH DELAVK (sestavljalk TK naprav)**  
Pogoj: uspešno končano osnovno šolanje.  
Dela in naloge se opravljajo na lokaciji Stegne 11.

##### za TOZD — Radijske zveze

- 1. VODJA MONTAŽNO SERVISNEGA ODDELKA**  
Pogoj: dipl. elektroinženir s 5 let delovnih izkušenj na ustreznih delih in nalogah.
- 2. KONSTRUKTER NAPRAV**  
Pogoj: strojni inženir z 1 letom delovnih izkušenj na ustreznih delih in nalogah.  
Dela in naloge se opravljajo na lokaciji Stegne 11.

##### za TOZD — Proizvodnja mehanskih delov

- 1. KV REZKALEC (2 izvrševalca)**  
3 leta delovnih izkušenj
- 2. KV KLEPAR (2 izvrševalca)**  
3 leta delovnih izkušenj
- 3. KV STRUGAR (2 izvrševalca)**  
OD 3—5 let delovnih izkušenj
- 4. KV GALVANIZER ali PRIUČENI DELAVEC v galvanii (1 izvrševalec)**  
do 5 let delovnih izkušenj.  
Dela in naloge se opravljajo na lokaciji Stegne 11 in Tržaška c. 2.

##### za TOZD — Komerčila in inženiring

- 1. VIŠJI KOMERCIALNI REFERENT (2 izvrševalca)**  
Pogoj: dipl. elektroinženir ali elektroinženir z 2 leti delovnih izkušenj na ustreznih delih in nalogah.
- 2. SAMOSTOJNI REFERENT ZA SEJME IN TEČAJE**  
Pogoj: ekonomist ali elektroinženir s 5 let delovnih izkušenj na ustreznih delih in nalogah.
- 3. VODJA ZA PLAN PRODAJE IN REALIZACIJO**  
Pogoj: ekonomist s 3 leti delovnih izkušenj.  
Dela in naloge se opravljajo na lokaciji Stegne 11 in Tržaška c. 2.

##### za TOZD — telefonski in telegrafski sistemi

- 1. RAZVIALEC ENOT ali NAPRAV (4 izvrševalci)**  
Pogoj: dipl. elektroinženir z 2-3 leti delovnih izkušenj na ustreznih delih in nalogah
- 2. PROJEKTANT**  
Pogoj: elektrotehnik — smer šibki tok s 3 leti delovnih izkušenj na ustreznih delih in nalogah.
- 3. SAMOSTOJNI TEHNOLOG**  
Pogoj: elektrotehnik — smer šibki tok s 5 let delovnih izkušenj na ustreznih delih in nalogah.
- 4. KV STROJNI KLJUČAVNICAR**  
(lahko začetnik).  
Dela in naloge se opravljajo na lokaciji Stegne 11 in Tržaška c. 2.

##### za TOZD — Antene in navigacija

- 1. KONSTRUKTER NAPRAV**  
Pogoj: dipl. inženir strojništva — konstrukcijska ali tehnološka smer s 3 leti delovnih izkušenj na ustreznih delih in nalogah.
- 2. TEHNOLOG — KONSTRUKTER**  
Pogoj: tehnik strojne ali elektro smeri s 5 let delovnih izkušenj na ustreznih delih in nalogah.
- 3. ANALITIK — PLANER**  
Pogoj: inženir elektrotehnike — smer šibki tok z 1 letom delovnih izkušenj na ustreznih delih in nalogah ali elektrotehnik — smer šibki tok s 3 leti delovnih izkušenj.
- 4. KV REZKALEC ali VK FINOMEHANIČAR**  
5 let delovnih izkušenj  
Dela in naloge se opravljajo na lokaciji Tržaška c. 2.

##### za TOZD — Servis poslovnih stavb

- 1. ČISTILKA (skupinovodja)**  
1 leto delovnih izkušenj  
lokacija Stegne 11
- 2. VRATAR (2 izvrševalca)**  
lokacija Tržaška c. 2.

##### za Delovno skupnost skupnih služb

- 1. PRAVNIK**  
Pogoj: dipl. pravnik z 2 leti delovnih izkušenj na ustreznih delih in nalogah.
- 2. VODJA REFERATA ZA VARSTVO PRI DELU**  
Pogoj: varnostni inženir — višja tehniška varnostna šola s 5 let delovnih izkušenj na ustreznih delih in nalogah.
- 3. SAMOSTOJNI TEHNIČNI SODELAVEC**  
Pogoj: gradbeni inženir (lahko začetnik) ali gradbeni tehnik s 5 let delovnih izkušenj na ustreznih delih in nalogah.
- 4. VODJA VHODNE KONTROLE**  
lokacija Horjul  
Pogoj: dipl. inženir ali inženir elektronike s 3 leti delovnih izkušenj.  
Dela in naloge pod točkami 1., 2. in 3. se opravljajo na lokaciji Stegne 11.  
Za vse delavce se združuje delo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.  
Za dela in naloge objavljene za TOZD — Antene in navigacija se zahteva 3-me- sečno poskusno delo.  
Kandidati naj pošljejo vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: ISKRA — ELEKTROZVEZE, Kadrovska služba, Ljubljana, Stegne 11.

## Boljše delo in rezultati dela — pogoj za večjo materialno in socialno varnost delavcev

Krepitev vloge in odgovornosti delavcev pri odločanju o sredstvih družbene reprodukcije je hkrati krepitev njihove materialne in socialne varnosti. Zato bomo v sindikatu delovali tako, da bo materialna in socialna varnost delavcev odvisna od njihovih odločitev o naložbah in tudi od njihovega prispevka, ki so ga z boljšim delom, zniževanjem stroškov in s smotrnejšo organizacijo del dali k ustvarjanju dohodka. Pri tem pa je uveljavljanje načela delitve po delu in rezultatih dela temeljno načelo za zagotavljanje materialne in socialne varnosti delavcev.

Vsi kratkoročni in dolgoročni ukrepi na področju gospodarske stabilizacije posegajo tudi v vsebino socialne politike, socialnega razvoja, socialne varnosti in družbenega standarda delavcev ter njihovih družin. Nekateri med njimi vplivajo tudi na zaostrovanje socialnih razmer, zlasti v procesu prestrukturiranja gospodarstva v pogojih poslovanja in dela nekaterih dejavnosti in panog, kot tudi na ustrezno udeležbo sredstev za pokrivanje skupnih potreb v delitvi družbenega proizvoda.

Zato moramo sindikati sodelovati pri sprejemanju in izvajanju vsebine stabilizacijskih ukrepov z vidika njihove učinkovitosti na materialno in socialno varnost delavca in njegove družine. Pri tem gre zlasti za razvijanje učinkovitega sistema vzajemnosti in solidarnosti prek različnih oblik združevanja dela in sredstev od tozda do interesnih in družbenopolitičnih skupnosti.

Ob takih usmeritvah moramo preprečevati nastajanje socialnih razlik, ki ne izvirajo iz dela oziroma delovnega prispevka. Tako bo mogoče preprečevati nastajanje socialnih konfliktov. To pa za zah eva tudi pr:mišl, eno ukrepanje v socialni politiki, socialni varnosti in skrbstvu.

Zato morajo samoupravne interesne skupnosti, ki imajo odločujočo vlogo pri življenjskem standardu delavcev, postati bolj učinkovite pri smotrnem in pravočasnem ukrepanju na tem področju. Sindikati smo odgovorni, da bodo te interesne skupnosti tudi usposobljene za takšno delovanje.

Na področju življenjskih in delovnih razmer delavcev imajo pomembno vlogo občinski sveti ZSS kot del družbenopolitične organiziranosti v občini, ki imajo vpliv na programiranje in uresničevanje konkretne socialne politike na posameznih področjih. V teh razmerah postaja vloga krajevne skupnosti nenadomestljiva. Za njihovo usposabljanje in aktivno udejstvovanje na področju socialnega razvoja so v veliki meri odgovorni tudi sindikati. Aktivnost občinskih sindikalnih svetov, še posebej pa organizacij sindikatov v združenem delu, mora biti odločneje usmerjena k povezovanju krajevnih skupnosti in združenega dela.

Zavzemali se bomo za tak sistem odgovorne solidarnosti, ki bo uveljavljal socialne korektive, ki bodo temeljili na objektivni oceni dejanskega socialnega stanja in potreb delavcev ter njihovih družin. To zahteva usposabljanje skupnosti socialnega varstva kot mesta, kjer se še oblikuje in uresničuje taka politika.

Celovitost stabilizacijskih ukrepov narekuje tudi nove rešitve v sistemu davčne politike. Davčna politika pomembno vpliva na oblikovanje cen številnemu blagu in storitvam, ki so izredno pomembne za standard delovnih ljudi. Selektivna politika na tem področju lahko olajša bremena vsakdanje porabe v družinskem proračunu. Na drugi strani pa mora davčni sistem odločneje poseči v zajemanje neupravičenih dohodkov občanov, ostro zajeti vire in poreklo neupravičene bogatitve, onemogočiti različne spekulacije, črno borzo ipd. Tudi tako naj bi se breme stabilizacije enakomerno porazdelilo na vse sloje prebivalstva.



# Zakaj iz Avtoelektrike?

(Nadaljevanje s 1. strani)  
TOZD ter tudi na to, kako se bo izboljšala ekonomska osnova za dosego postavljenih ciljev. Poleg tega je bilo tudi ugotovljeno, da bi za celovitejšo informiranost kolektiva morali izdelati analizo poslovanja TOZD od njene ustanovitve, ne pa le v obdobju od združitvi v DO Avtoelektrika. Znano je namreč, da je bilo ob združitvi z Iskro Avtoelektriko stanje v TOZD kritično ter, da so v času skupnega dela v Iskri sanirali stanje s prenosom novega proizvodnega programa ter izvedeno novo investicijo. Prevladovalo je mnenje, da vse postavljene cilje za izboljšanje dela in poslovanja v TOZD lahko delavci tovarne avtoelektričnih vžigalnih sistemov dosežejo prej in ceneje v nespremenjeni samoupravni organiziranosti. Razprava je tudi pokazala, da so bile vse dosedanje aktivnosti v TOZD usmerjene le k enemu cilju, to je k izločitvi. Pravtako je prevladovalo vprašanje vsestranske informiranosti delavcev, predvsem za to, ker se v DO samoupravno urejajo zadeve, za katere so v TOZD že doslej smatrali kot problematične (v septembru 1981 sprejet nov SaS o združitvi v DO).



Med razgovori v Avtoelektriki.

Vodstvo DO in KPO SOZD se je izreklo proti takemu načinu razreševanja predstavljene problematike s strani TOZD.

Stališča vodstva TOZD Iskra je podal predsednik KPO Anton Stipanč vsebujejo pa zlasti naslednje:

— vodstva SOZD, DO in DPO izražajo presenečenje in nezadovoljstvo v zvezi z načinom pristopa k razreševanju problemov odnosov TOZD—DO,

predvsem pa z že začetim samoupravnim odločanjem v TOZD o izločitvi in organiziranju novite DO (delavcem ni bilo povedano, da je tako izvedena izločitev iz DO tudi izločitev iz SOZD Iskra) ter ne podpirajo variante, da bi se TOZD izločila iz Avtoelektrike in formirala kot novita DO v okviru SOZD Iskra. Zato vodstvo SOZD in DO predlagata delavskemu svetu TOZD, da ponovno prouči sprejeti sklep ter ga začasno prekliče.

— Samoupravnim organom predlaga, da ob tem širše obravnavajo izvajanje samoupravno sprejetih odločitev v DO in nakažejo tehtno problematiko, ki jo je potrebno razreševati v odnosih TOZD — DO.

— Glavni direktor Avtoelektrike in direktor TOZD s soodelavci morajo pripraviti do 20. oktobra 1982 pismeno gradivo, s katerim naj se prikaže kompleksna problematika in možnosti razrešitev v okviru določil SaS o združitvi v DO. V kolikor se do tega dne ne najde ustrežna pot razreševanja problemov DO Avtoelektrika v smislu določb SaS o združevanju v DO, ostane delavcem TOZD Tovarne avtoelektričnih vžigalnih sistemov Tolmin edina pot — izloči-

te v Iskre; vendar je nujno, da se o tem predlogu predhodno obvestijo ustrezni republiški organi.

Predlagani način razreševanja nalog spremlja tudi širše družbene usmeritve, saj je o problematiki združevanja dela in sredstev razpravljala tudi CK ZKS na svoji 3. seji in pred vse nas postavil vrsto obvezujočih nalog prav s tega področja.

Marko Rakušček

## TEMATSKA RAZPRAVA PRED 10. KONGRESOM ZSS

# Povečati izvoz, vendar pod sprejemljivimi pogoji

V petek je bila v Iskri IEZE v Stegnah tematska razprava pred 10. kongresom ZSS. Razprave so se poleg zastopnikov TOZD Iskre udeležili tudi predstavniki Občine Ljubljana Šiška, občinske sindikalne konference, Iskre Avtomatike, Zmaja, Elektrooptike, Elektrozvez, Telematike, Donita, Leka, Slovina in Avtomontaže ter delegata Kongresa iz Iskre IEZE.

Tema razprave je bila: »Vključevanje v mednarodno delitev dela kot trajen interes delavcev.« O izvozu in uvozu so razpravljali spregovorili odprto in tudi kritično. Izhodiščne misli je podal Stane Kovačič:

Ker je obravnavana tema v tem momentu najbolj aktualna, mislimo, da lahko s svojim prispevkom konstruktivno pokažemo na nekatera dejstva, ki se zdijo včasih in v nekaterih krogih nejasna. To trdimo na podlagi dolgoletne izvozne usmerjenosti in s tem v zvezi tudi z dobrimi izvoznimi rezultati. V celotnem deviznem prihodu to gotovo ni posebno velik delež, recimo slovenskega izvoza, vendar podatek, da izvozimo preko 60% fizičnega obsega proizvodnje v celotni DO, v nekaterih TO pa celo 70% in več, daje neko potrditev, da smo resnično izvozno naravnani. Za lažje razumevanje želimo najprej predstaviti našo DO:

Delovna organizacija Iskra Industrija elementov za elektroniko praznuje letos 35 let obstoja. DO sestavlja 11 TO, ki niso med seboj povezane vertikalno v produkcijskem procesu, pač pa večina TO tvori popolnoma samostojno zaključeno tehnološko celoto. 3 TO so med seboj produkcijsko povezane. Imamo TO Orodja in naprave, ki je skupnega pomena in dela za vse TO v DO. Skupno je v DO zaposlenih 3400 delavcev.

Narava proizvodnje elementov za elektroniko je takšna, da odločitev v proizvodnji nekega elementa pomeni, da bo količina proizvodnih elementov gotovo visoko preseglala potrebe Jugoslovskega trga. Zatorej se je naša DO že zelo zgodaj spoprijela z dejstvom

»odvečnih« količin proizvedenih elementov, ki jih je bilo treba prodati. Ker jih ni bilo moč prodati doma, smo morali te izdelke ponuditi zunanjemu trgu. Toda enostavno je reči, da je treba viške prodati v izvoz. Pred očmi je treba imeti dejstvo, da sama odločitev nekega subjekta, da bo izvažal, še ne nudi nikakršnih garancij, da bo izvoz tudi realiziral. V našem primeru se srečujemo na svetovnem trgu s svetovno špico tehnoloških velesil, na eni strani ter na drugi strani s proizvajalci daljnega Vzhoda (Taiwan, Južna Koreja itd.) z najmodernejšo zapadno opremo in z daleč najcenejšo delovno silo na svetu, torej z izredno nizkimi cenami zelo kvalitetnih izdelkov. Tu pa že nastopa prva nelogičnost našega linearnega sistema, ki



Na tematski razpravi v IEZE.

# Delegati o 10. kongresu sindikatov

METKA MARINŠEK



Rojena je bila leta 1957, diplomirani organizator dela, zaposlena od leta 1980 v kranjski Iskri, je vodja kadrovske evidence v delovni skupnosti Administrativno tehnične službe.

Aktivno je delovala v osnovni organizaciji ZSMS v KS Stražišče, predvsem na področju kulture. Po reorganizaciji kranjske Iskre je prevzela funkcijo podpredsednice sindikalne konference Kibernetike, poleg tega je član IO sindikata DS ATS in sekretar odbora delavcev kovinsko predelovalne industrije pri Občinskem svetu ZSS Kranj.

»Na kongresu bom sodelovala v komisiji, ki bo obravnavala uresničevanje politike gospodarske stabilizacije. Razpravljala pa bom o uvajanju enotne skupne evidence prejemnikov socialnega varstvene pomoči. Razprava bo zajela probleme uvajanja enotne evidence, vzroke za novi način zbiranja podatkov o vseh vrstah socialnih pomoči in izkušnje kranjske občine pri tem.

Ob uvajanju evidence so se pojavili precejšnji odpori prejemnikov pomoči, saj se je njihovo število z uvajanjem evidence precej skrčilo. Ljudem bi morili obrazložiti pozitivne učinke te novosti za vse, ki so socialne pomoči potrebni,« je povedala Metka Marinšek.

zelo vehementno kaže na življenjsko nujno izvoza, vendar pa ne opušta pri fiskalni politiki na uvozni strani. Torej naj bi v združenem delu prvo odprtino škarij nadomestili z večjo produktivnostjo. Toda višja produktivnost pomeni, v glavnem, nujno potrebna visokoproduktivna oprema, ta pa je seveda vsa novejšega datuma. Naša oprema je v povprečju stara 7 let, v nekih TO (ki pa so tudi močne izvoznice) pa celo 12 let! Ali to ne kaže, da bi bilo potrebno uvesti selektivni pristop ob uvajanju raznih ukrepov stimulacij in zaviranja? Položaj, kot ga trenutno imamo na uvozni strani, po logičnem razmišljanju pa tudi v naslednjem letu ne more biti bistveno drugačen (boljši), pa nas kot pretežne izvoznike spravlja v nemoogočo situacijo. Ker bazične industrije za potrebe naše DO v Jugoslaviji ni, saj so nekateri naši izdelki tako specifični, da je proizvodnja nekaterih surovin le na par mestih na svetu, smo seveda prisiljeni za našo proizvodnjo nekatere materiale uvažati. Po najnovejši analizi ima večina naših izdelkov med 35—40% uvoženega materiala. Torej se s 25% (kolikor ostane TO) ni moč devizno reproducirati. S cca 65% bi se naša DO lahko devizno popolnoma pokrila, vključno z nabavo nekatere najnujnejše visokoproduktivne opreme. Ker smo na mnogih pozicijah naših proizvodov edini proizvajalci v Jugoslaviji, pa bi pomenila ukinitve naše proizvodnje teh izdelkov parkrat večji uvoz tiste industrije sistemov, ki te izdelke kupuje od nas (samo v letu 1981 smo v Iskri substituirali z našimi elementi preko 2 mio dolarjev uvoza).

Redke so izjeme da asociacija ZD izvoznice ustvarjajo določeno akumulacijo. Mi med temi nismo. Vsi pa vemo, da nekatere, ki jim najbolj primanjkuje deviz, ki nimajo nobenega, ali zelo nizek izvoz, to akumulacijo imajo. Ali ni to indikacija neke nelogičnosti, ki pa je seveda mi ne moremo popraviti.

Milan Senk

Rojen je bil 1947. leta. V kranjski Iskri je zaposlen od leta 1965, vsa leta se je aktivno vključeval v delo zveze sindikatov. Je ekonomist in vodi delo nabavne skupine v delovni skupnosti Komerčiala v DO Iskra Kibernetika.

Prve funkcije v ZS je prevzel leta 1967 v osnovni organizaciji in v DO, kasneje je bil tajnik sindikalne organizacije v Iskri Elektromehaniki. Po reorganizaciji ZSS je bil ponovno izvoljen za sekretarja sindikalne konference DO. Do nedavnega je profesionalno opravljal naloge tehničnega sekretarja sindikalne konference Elektromehanike. Poleg tega je bil član odbora delavcev kovinsko predelovalne industrije pri občinskem svetu ZSS in član nadzornega odbora občinskega



sveta. Sodeloval je pri pripravah na volitve in pri prizadevanjih za hitrejšo uveljavljanje delegatskega sistema v občini Kranj. V KS Preddvor je član splošne delegacije in predsednik odbora ZRVS. Je tudi član IO Skupnosti otroškega varstva Kranj, aktivno dela tudi v več samoupravnih organih v delovni skupnosti in DO Iskra Kibernetika. Ob delu se izobražuje na drugi stopnji mariborske VEKŠ.

Meni, da se delo ZS vse bolj vklju-

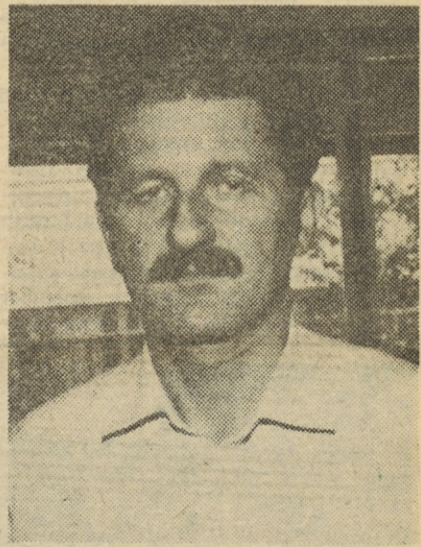
čuje v obravnavo problematike gospodarjenja, da bi našli skupne poti in rešitve iz nastalega položaja. V zvezi z organiziranostjo ZSS pa meni, da se delavci neradi vključujejo v delo OOS na družbenoekonomskem področju, zato delo sloni predvsem na v.dstvih in izvršnih odborih. Rezultati takega dela so lahko uspešni le, če je vodstvo kadrovske dovolj močno in se uspešno povezuje z bazo. Ovira pri tem so tudi razne informacije, v katerih delavci sicer najdejo sebe in svoje probleme, ker pa so teže razumljive in predolge, si pogosto ne vzamejo dovolj časa za poglobljeno branje. To zahteva večjo pozornost pri izobraževalnih oblikah članstva. Cilj delovanja v ZSS je, da si sami ustvarimo take razmere, ki jih želimo.

»Sodeloval bom v komisiji, ki bo spregovorila o boju zveze sindikatov za odločilno vlogo delavcev v političnem sistemu samoupravljanja. Razpravljal bom o vključevanju delavcev v mednarodno dejavnost, podružbljanje mednarodnih odnosov in vlogi sindikata pri vsem tem,« pravi Milan Senk.

»V tej razpravi bom obravnaval problematiko nabave repromateriala v tujini, ki je zaradi nenehnih pritiskov dobaviteljev za devizno soudeležbo in združevanje velikega deleža ustvarjenih deviz za zadovoljevanje splošnih in skupnih potreb, zelo otežena. Znotraj gospodarstva se moramo bolj povezati in skupno reševati nastale probleme, ki jih dostikrat parcialno rešujemo.

Izvoz za vsako ceno ni potreben, zlasti ne izvoz tistih repromaterialov, ki so nujno potrebni za izvozne programe in v končni fazi prinašajo boljši poslovni rezultat v naši družbeni skupnosti.«

A. Boc



Jože Oblak: Mislim, da mora dati 10. kongres slovenskih sindikatov pravo vlogo inovativni dejavnosti v organizacijah združenega dela in v raziskovalnih institucijah. Moramo pa najti tudi rešitve za večjo materialno osnovo združenega dela, kar bo dalo možnosti za realizacijo raziskovalnih in razvojnih nalog. Tako bomo naše združeno delo osamosvojili in mu dali osnovo z domačim znanjem, ki bo temeljilo na domači materialni osnovi.

Le z lastnim znanjem, ki ga bomo »utelesili« v domačih materialih, bomo naredili zdravo osnovo za realnejši večji izvoz in seveda manjši uvoz. Dosedanje »uvažanje« licenc, ki so največkrat bazirale na prevelikem deležu uvoza, bo tako avtomatično izgubilo na aktualnosti.

Z domačim znanjem bomo lahko izboljšali materialno osnovo TOZD. To pa bomo dosegli le z večjimi domačimi vložki znanja in sredstev v tehnologijo, produktivnost in seveda razvoj, kar nam bo omogočilo doseči večjo akumulacijo, ali recimo kar dohodek.



Stana Sterniša pa meni: Na kongresu se moramo dogovoriti o enotnih kriterijih za delitev dohodka in osebnega dohodka. Ta dogovor mora doseči večjo (Nadaljevanje na 4. strani)

Iz vsega tega sledi, da imamo v naši DO — prepričani pa smo, da se z enakimi problemi vsakodnevno soočajo tudi drugje — cel kup problemov in pa seveda pomislekov ob situaciji in ukrepih. Če so pomisleki enaki tudi v drugih asociacijah ZD je to, po našem mnenju, zadosten razlog, da se moramo o nastali situaciji in zlasti še v predstojeci, temeljito pogovoriti. In kje je bolj ustrezno mesto kot ravno v pripravah in na samem 10. kongresu ZSS. FY



# Kje smo danes z Iskrinimi računalniki?

Časopisje po Jugoslaviji zadnji čas precej piše o računalništvu. Ni pa to čudno, saj je računalništvo ključnega pomena za uresničevanje dolgoročne stabilizacije našega gospodarstva. Avtomatizacija in robotizacija industrije je po svetu v polnem razmahu. Računalniško vodena proizvodnja pomeni visoko produktivnost, stalno visoko kvaliteto in zanesljivost in predvsem zdravilo, na svetovnem trgu konkurenčno ter vsak trenutek pregledno ekonomsko.

In kako se v ta strateški koncept informatike, ali bolje rečeno, avtomatizacije proizvodnje in poslovanja vključuje Iskra Delta? O tem smo se pogovarjali z direktorjem te delovne organizacije Janezom Škrubejem.

»Iskra Delta se zaveda pomembnosti računalniško vodene proizvodnje v naših delovnih organizacijah in računalniško podprtega poslovanja. Sodobna industrija v razvitih deželah je vse bolj avtomatizirana in vodena računalniško. Tako dosežejo maksimalne izkoristke posameznih proizvodnih faktorjev in celih proizvodnih sistemov. Poleg tega pa povečajo zanesljivost tehnoloških procesov, zmanjšajo izmet in zagotovijo permanentno kvaliteto izdelkov.

Vmes pa je seveda še cela vrsta poslovnih računalniških aplikacij. Saj računalnik vpliva na zmanjšanje potrošnje energije, optimalno izbrabo materialov in zmanjšanje medfaznih zalog v skladiščih. To pa je ključnega pomena, saj se tako dviga ekonomika poslovanja, kar je eden od pomembnih parametrov vsake proizvodnje,« je dejal Janez Škrubej.

V Jugoslaviji imamo že precej računalnikov, vendar pretežno služijo za obdelavo poslovnih podatkov v OZD ter finančnih in statističnih podatkov uprave in ustanov. Skratka, z računalniki je avtomatiziranih mnogo administrativnih opravil, premalo pa smo jih vključili v proizvodne procese in zato zaostaja tako tehnologija proizvodnje, kot tudi njena ekonomika. Ravno tu pa vidi Iskra Delta svojo pomembno nalogo: računalniško vodenje industrijske tehnologije v povezavi z računalniškim vodenjem poslovnih procesov.

Več kot 700-članski kolektiv Iskre Delte je dobro pripravljen za opravljanje te naloge. Ima ustrezne specializirane strokovnjake in začetno infrastrukturo za razvoj, tehnologijo in proizvodnjo najzahtevnejših računalniških sistemov. To infrastrukturo pa je potrebno tako v kvalitativnem kot v kvantitativnem smislu dopolniti. Realnost usmeritve dokazuje že cela vrsta računalniških sistemov.

nalniško vodenih tovarn, kjer računalniško obvladajo določene faze dela, od načrtovanja, prek priprave dela, proizvodnje, optimizacije zalog polizdelkov in surovin, do obdelave trga, prodaje in spremljanja kvalitete.

»Mislim, da smo v jugoslovanskem merilu po usposobljenosti strokovnega kadra, dosežene tehnološke avtonomnosti in proizvodnih možnosti, dosegli veliko. Za nas govori tudi Iskrina proizvodnja elementov, podsklopov in sklopov ter tradicija elektronskih tehnologij, kar je gotovo velika prednost za proizvodnjo računalnikov. Če pa upoštevamo še tesno povezavo in sodelovanje z razvijajočo se Tovarno mikroelektronskih komponent, potem imamo najboljše pogoje, da uresničimo svoje in s tem tudi družbene strateške načrte.

Moti pa nas, da v Jugoslaviji nimamo dovolj opredeljene strategije tehnološkega razvoja nasploh in posebej, da ni jugoslovanske strategije razvoja informatike. Pa ne gre samo za preveliko raznolikost računalniške opreme, ampak za celo vrsto konceptov, ki pa so često prepreka za povezavo v en sistem. Zato menim, da je prvenstvena naloga, da se v Jugoslaviji domenimo, kakšno strategijo razvoja računalništva in informatike bi potrebovali. Šele potem se bomo lažje dogovarjali, kako in kaj naj proizvajamo računalnikarji.

Zavedamo se, da v Jugoslaviji nasploh manjka strokovnjakov in drugih proizvodnih faktorjev za računalništvo in informatiko. Zato se bomo skušali izogniti podvajanju strokovnega dela in proizvodnih zmogljivosti. Razen s slovenskimi, se bo treba dogovoriti tudi z ostalimi proizvajalci računalniške opreme, da bomo temeljito in sistematično izkoristili znanje strokovnjakov in tudi proizvodne zmogljivosti.

V zadnjem času dajejo delavci Iskre



Direktor Janez Škrubej.

Delte vse več poudarka razvoju programske opreme in ne več samo razvoju elektronike. Ta razvoj kompletnih računalniških informacijskih sistemov je že del uresničitve zastavljenih nalog Iskre Delte. Trga za take kompleksne posle pri nas ne manjka in kažejo se tudi lepe možnosti za izvoz. »Izkušnje zadnjih let kažejo, da imamo vse možnosti, saj je naša aplikativna skupina že izdelala kompleksne programske pakete in nismo več le dobavitelji računalnikov kot pred leti.

»Važno je tudi sodelovanje z uporabniki računalnikov, katerih specialisti imajo pomembne reference. Zelo dobro so razvili uporabo računalnikov v proizvodnji tovare »Prvomajska« v Raši, kjer imajo delavci ponekod že terminalne pri strojih, kjer vsi proizvodnjo vodi računalnik od planiranja do kosovnic in spremljanja načrtov pri izdelavi posameznih komadov v proizvodnji. Dobro se je obnesla računalniška obdelava tudi v Železarni na Ravnah. Tu računalniško vodijo proizvodnjo jekla. Tudi novomeška Krka je začela uvajati računalniško vodenje v kemijske procese in so z rezultati zadovoljni. Podobno je v Alpsu v Železnikih, kjer računalniško vodijo vse ključne faze in procese proizvodnje pohištva.

Tako, vidite, so se naši uporabniki ob našem manjšem ali večjem sodelovanju lotili različnih področij proizvodnje, tako metalurgije, lesne industrije, tekstilne industrije, farmacije in kovinsko—predelovalne industrije,« pravi Janez Škrubej.

Skupaj s specializirano DO ZORIN ter s strokovnjaki iz vsake Iskrine TOZD bodo razvili kompleksen integralen sistem računalniškega vodenja Iskrinih proizvodnih TOZD, delovnih organizacij in celotne SOZD Iskra. Računalniška in informacijska tehnologija bo vse bolj prisotna povsod tam, kjer je že zdaj tehnologija »zrela«, se pravi na zadostni višini, da bi lahko uporabili računalniško krmiljenje. Seveda pa bodo računalniško podprti tudi poslovni informacijski sistemi in del administrativnih opravil. Tako bodo postopno doma zgradili živ vzorec širokega računalniško vodenega sistema, ki bo služil Iskri za tekoče delo in hkrati referenco za uvajanje računalniške in informacijske tehnologije za razvoj drugih branž po Jugoslaviji.

Direktorja Janeza Škrubeja smo še vprašali, zakaj Iskrini računalniki ne bodo »sodelovali« na zimski olimpiadi v Sarajevu leta 1984. Dejalo je, da so možnost analizirali, tako Iskra Delta kot tudi nekateri drugi domači proizvajalci računalniške opreme. Gre namreč za zelo zahteven sistem, ki pa je namenjen za »enkratno« uporabo. Telekomunikacijski sistem za prenos podatkov je raztegnjen desetine in desetine kilometrov po okoliških planinah in v Sarajevu. Računalniška in terminalska oprema bi morala biti posebej zaščitena, ker je treba računati tudi na težke terenske in vremenske razmere, z velikanskimi temperaturnimi razlikami. Mislim, da bo tole za kateregakoli izvajalca zelo trd zalogaj,« je zaključil Janez Škrubej.

F. Kotar

## ŠIROKA POTROŠNJA

# Z doslednostjo pri spoštovanju sklepov, odgovornostjo in boljšim delom bomo kos današnjim težavam

Poleg dogovora o uvedbi koordinatorske dejavnosti med osnovnimi organizacijami ZK, ki delujejo v tozdih Široke potrošnje, so člani družbenopolitičnega aktiva DO govorili tudi o konkretnih težavah sedanega gospodarskega trenutka. In to povsem konkretno, saj so tudi težave dobro znane. Tako so sekretarji OO ZK, ki so 29. septembra brez izjeme prisostvovali sestanku skupno s predstavniki ostalih DPO Široke potrošnje pomagali oblikovati predlog povsem konkretnih zaključkov, ki naj bi postali vodilo pri nadaljnjem delu. Predlog bodo obravnavali tudi v okviru sindikata.

Po nekajmesečnem »moratoriju« v dogovarjanjih o uvedbi dolžnosti sekretarja—koordinatorja ZK, med katerim je minil tudi zvezni partijski kongres, so na sestanku DP aktiva Široke potrošnje slednjič prevladali argumenti, ki so pretehtali v prid uvedbe te dejavnosti. Sekretarji so se med seboj dogovorili za vrstni red prehajanja te dolžnosti (Pržan, Sežana, Vrhnika, Želez-

niki, Spodnja Idrija, Reteče, TOZD Prodaja, TOZD Raziskovalni institut, DSS Skofja Loka) med osnovnimi organizacijami in se tudi opredelili za trajanje. Dolžnost sekretarja koordinatorskega naj bi trajala po šest mesecev. Največ časa na sestanku pa je bilo seveda namenjenega obravnavanju trenutnih gospodarskih razmer, ki jih označujejo:

- bistveno manjše uvozne možnosti pri nesorazmerno večjih izvoznih zadolžitvah in uvoznih pravicah, ki na tem izvozu temeljijo;
- možnosti za pridobivanje uvoznih pravic, ki naj bi temeljile ne realiziranim izvozu ni več;
- pogoji, pod katerimi so v državah s konvertibilnim načinom plačevanja konkurenčni naši izdelki in usluge, so mnogo težji;
- dohodek pri prodaji blaga v države, kjer plačujejo s konvertibilnimi plačilnimi sredstvi je nižji od dohodka, doseženega pri enakih izdelkih prodanih na domačem tržišču;
- recesija na zahodnem trgu, ki se najmočneje izraža prav na področju izdelkov namenjenih za široko porabo — programa ki pokriva večinski delež naših proizvodnih kapacitet;
- pri poslovanju na domačem trgu so se možnosti za zagotavljanje tekoče likvidnosti vseh subjektov delovne organizacije izredno zmanjšale;
- zaradi neurejenih razmer v reprodukcijskih verigah na domačem trgu je bilo porušeno ravnovesje med potrebami proizvodnje in ponudbo dobaviteljev reprodukcijskih materialov in komponent, ki jih potrebujemo v proizvodnji, globoka nesorazmerja med ponudbo in povpraševanjem na tržišču reprodukcijskih materialov se odražajo predvsem v temeljnih neskladjih med normativno in administrativno določenimi pogoji pod katerimi se na domačem tržišču oblikujejo cene proizvodov in storitev. Slednja bistveno odstopajo od tistih, ki veljajo v praksi in temeljijo na zahtevah dobaviteljev reprodromaterialov in komponent za sprejemanje samoupravnih sporazumov, s katerimi naj bi legalizirali največkrat neupravičene zahteve po različnih izrednih stroških, svoglaganjih deviznih participacijah pri plačevanju materialov domačega izvora, itd.
- dnevno se kopičijo nepredvideni stroški, ki so posledica nizke kvalitete ali celo neustrezno dobavljenih materialov, zaradi katerih se veča izmet, nadmornostna poraba materialov, stopnja izkoriščenosti sodobne proizvodnje opreme pada, spoštovanje dogovorjenih rokov je vse zahtevnejše ali celo onemogočeno.
- odpiranje nedokončanih investicij brez zagotovljenih kvalitetnih virov obratnih sredstev povzroča kopičenje težav v delovni organizaciji, ki posluje predvsem z najetimi poslovnimi sredstvi, pridobljenimi iz nekvalitetnih virov (kratkoročni krediti) podaljšuje škodljivo prakso gospodarjenja brez lastnih virov poslovnih virov;
- neskladja med podražitvami reprodukcijskih materialov in končnih izdelkov DO Iskra Široka potrošnja, ki se izražajo v mnogokratnikih, so ob hkratnem pomanjkanju materialov povzročila hude motnje pri izvajanju nabavnih politik temeljnih organizacij;
- razvijajo se negativni trendi pri hitrosti obračanja sredstev, vezanih v zaloga; koeficient obračanja je padel — gledano v povprečju delovne organizacije — že pod tri, kar signalizira alarmantno stanje. Napovedana so še nadaljnja prilaganja obrestnih mer za kreditne angažmaje in restrikcije pri upoštevanju vzrokov za najemanje kreditov, kar bo vse boleče vplivalo na poslovanje Široke potrošnje. Hudi likvidnostni problemi že zdaj napovedujejo verjetnost konfrontiranja z odločitvami o določanju prioritete pri zagotavljanju plačil tudi v primerih izplačevanja sredstev za osebne dohodke.

Aktiv družbenopolitičnih organizacij Široke potrošnje je zato sprejel naslednja stališča, kot vodila pri odpravljanju tekočih problemov in orientaciji za gospodarjenje v naslednjih obdobjih:

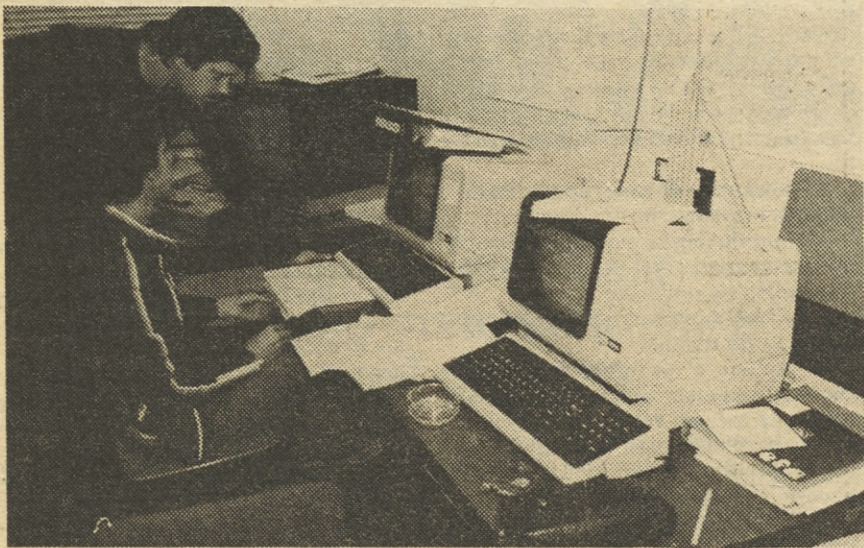
1. Vse nadaljnje proizvodne, programske in tržne usmeritve temeljnih in delovne organizacije morajo temeljiti ob zagotavljanju proizvodnje s kar največjimi možnimi izkoristkom izključno na načrtnem prilaganju kapacitet, storitev in aplikacij znanja zahtevam in potrebam konvertibilnih tržišč zahodnih držav v razvoju. Struktura izvoznega blaga mora odražati odločno premoč izkupička, doseženega s prodajo na konvertibilne trge; sodelovanje z državami SEV mora biti podrejeno dohodkovnemu principu in ne sme potekati v škodo možnosti za izvoz na konvertibilne trge kot edine osnove za večje uvozne možnosti.

2. Odločneje je treba usmeriti napore, programe in znanje v prestrukturiranje obstoječih proizvodnih in prodajnih programov temeljnih, oz. delovne organizacije tudi z večjim angažiranjem uslug TOZD Raziskovalni inštitut in s povezovanjem razvojnih prizadevanj ostalih temeljnih organizacij. Edino večji delež proizvodov za profesionalno rabo lahko zagotovijo programsko in socialno trdnost in odpornost proti recesijam ter poveča možnosti za povečevanje obsega vključevanja v svetovno delitev dela in večjo konkurenčnost pri ponudbi na zahodnih tržiščih. V naše izdelke je treba vgrajevati več znanja, manj materiala in dela.

3. Po svojih močeh moramo vplivati na usklajevanje politike določanja cen v reprodukcijskih verigah zaradi ohranjanja enakopravnosti pri pridobivanju dohodka in za odpravljanje monopolnega položaja dobaviteljev surovin reprodromateriala in elementov. S samou-

pravnim dogovarjanjem moramo doseči večjo stopnjo dohodkovne povezanosti v reprodukcijskih verigah izven in znotraj delovne organizacije, kjer naj načelo svobodne menjave dela in samoupravno dogovorjenih dohodkovnih odnosov postane osnovno plansko vodilo. Edino na teh načelih je možno odpravljati sedanja tržna in dohodkovna razmerja ter preprečiti izsiljevanja pri sprejemanjih samoupravnih sporazumov z dobavitelji. Ugotovljamo, da večina zahtev iz teh sporazumov prikriva dejansko stanje, prenikajo storilnost in gospodarjenje v neskladju z dogovorjeno politiko gospodarske stabilizacije. To vse povzroča prekomerno naraščanje cen in zmanjšanje možnosti za konkurenčnost končnih izdelkov. Ob tem podpiramo zahtevo, da mora v družbenem merilu izvoz izdelkov z višjo stopnjo predelave imeti prednost pred izvozom osnovnih materialov in surovin.

4. Dobavno politiko temeljnih in delovne organizacije je treba postaviti na nove temelje na osnovi analiz o gibanju zalog. Ob upoštevanju vse dražjih in manj ugodnih bančnih aranžmajev, prilaganjih obrestnih stopenj inflaciji, pomanjkanju virov kvalitetnih poslovnih sredstev in dejstvu za našo delovno organizacijo značilno poslovanje s pretežno družbenimi sredstvi brez zadostnih lastnih poslovnih sredstev, si ne moremo več privoščiti neekonomičnih sredstev v zaloga. Kratkoročno je treba zaloge vseh vrst zmanjšati za 30%, da bi tako sprostil več poslovnih sredstev in dosegli hitrejšo obračanje. Dolgoročno je treba usmeriti delovanje (Nadaljevanje na 5. strani)



V računalniškem centru Iskra Delta, kjer so opremljeni izključno z lastno opremo.

# Delegati o 10. kongresu slovenskih sindikatov

(Nadaljevanje s 3. strani)

enotnost. Le tako lahko dosežemo, da bomo porabili le zaslužen in bomo hkrati večali gospodarsko moč združenega dela.

Gotovo je nevzdržno, da v nekaterih kolektivih delijo preveč za osebne dohodke, za skupno in splošno porabo. Tako »jedo« že tisto, kar bi moralo v bodočnosti služiti bodočim generacijam. Skratka, ne smemo pojesti danes tistega, kar bomo rabili jutri. Druga važna rešitev, ki jo pričakujem od 10. kongresa pa je za vse veljavna odločitev: »Za enako delo enako plačilo.«

**Jože Kocmur:** Po mojem mora 10. kongres slovenskih sindikatov narediti red na področju delitve dohodka in osebne dohodke. Predvsem mora kongres postaviti kriterije, ki bodo še bolj dosledno sloneli na nagrajevanju po delu. Predvsem pa mora najti pravičnejše kriterije za vloženo delo, za inovativno dejavnost in minulo delo.

Vsekakor ni prav, da je kriterij za prejemke iz minulega dela enostavno delovna doba, ko pa vemo, da ni vsakdo vložil enakega truda, znanja in osebne zavzetosti v letih, ko je bil zaposlen. Pri



tem naj spomnim še na dejstvo, da smo kriterije za nagrajevanje po delu v veliki meri uresničili v industriji, medtem ko je v negospodarskih dejavnostih kriterij nagrajevanja neodvisen od učinka, znanja in kvalitete opravljenega dela.

KF

## ŠIROKA POTROŠNJA

# Sprejeli delovni program

Člani komiteja za LO in družbeno samozaiščito Široke potrošnje so se na prvo sejo v tem mandatnem obdobju zbrali v četrtek, 29. septembra v Škofji Loki. Ob 100% udeležbi so se člani dogovorili o delu in pomenu tega organa in sprejeli delovni načrt za tekoče mandatno obdobje.

Člani komiteja so vsi sekretarji OO ZK Široke potrošnje, predsednik pa je Anton Beravs, predsednik sindikalne konference delovne organizacije.

SF



# Projektiva v Elektrovezah

Delovna organizacija s tako pestrim in zahtevnim proizvodnim programom, kot ga ima DO Elektrovez, mora nujno imeti dobro organizirano projektivo s kvalitetnim kadrom. Vendar pa sanacijski pogoji poslovanja niso vabljeni in ta oddelek ostaja zato, kljub izjemno zanimivemu delu za projektante, brez zadostnega števila strokovnjakov. Zakaj je tako in kaj so doslej naredili, oz. kaj bodo morali narediti, da bo projektivni oddelek resnično opravljal vsa dela, ki bi jih moral, nam je z nekaj odgovori na naša vprašanja, skušal pojasniti vodja Projektivnega biroja v DO Elektrovez ing. Janez Jančar.

## Katere so osnovne naloge projektivnega biroja?

Predvsem projektivna obdelava, kakršno potrebujemo pri prodaji naprav in sistemov, ki jih proizvaja naša delovna organizacija. To velja za vse naše TOZD, razen za TEL. Zanj namreč opravljajo ta dela v DO Kibernetika.

Na kratko — naše delo obsega vse dejavnosti, od izdelave študij, raziskav, idejnih rešitev, zbiranja podatkov za izdelavo projekta, investicijskih programov itd., do tehnične dokumentacije kot so: projekti, idejne rešitve, projekti za izvedbo, projekti izvedbenih del, montažni projekti itd. Po svojih možnostih pa nudimo tudi strokovno pomoč drugim oddelkom, kot npr. prodaji in predvsem kupcem.

## Kako ste usposobljeni za svoje naloge?

Pri opravljanju prej navedenih nalog se srečujemo seveda tudi s težavami, pri čemer je ena največjih, pomanjkanje kadrov. Tega problema nam ne uspe rešiti, kljub stalnemu prizadevanju, da bi dobili dovolj sodelavcev.

Osnovni vzrok za to so nizki OD, ki ne ustrezajo odgovornosti in zahtevnosti dela. Vedeti moramo namreč, da zahteva projektiva širok profil znanja in visoko strokovnost, kar seveda pomeni, da mine nekaj let preden je novi sodelavec vsestransko usposobljen projektant.

Sicer pa naj še dodam, da je delo v našem projektivnem biroju organizirano po panogah, pri čemer pa vse panoge niso enako obsežne in tudi pomanjkanje kadra zanje je različno. Najbolj pereč je ta problem pri projektiranju multipleksnih naprav, nekoliko manjši je problem projektiranja monokanalnih radijskih zvez, zadovoljivo pa pokriva projektivo usmerjenih zvez. Vendar nam ob vsem navedenem dela še največ preglavic povzroča izvedbena projektiva, saj imamo zanj samo enega projektanta, čeprav je dela za tri.

Ne morem tudi mimo vprašanja organiziranja projektive v posameznih TOZD. Nič nimam proti temu, da se tudi v proizvodnih organizacijah ukvarjajo z reševanjem določenih projektivnih problemov. Ne strinjam pa se z dvostranostjo projektive, saj si ne znam predstavljati dobrega projektiranja sistemov zvez brez enotne projektive. V pojasnilo naj povem samo en primer. Prav zdaj izdelujemo projekt, ki so ga začeli, vendar ne pa tudi dokončali v TOZD UZ, oz. prejšni IPT.

## Kako pridobivate nov kader?

Za nas bi bilo najugodnejše, če bi dobili že »izdelane« projektante. To so ljudje z večletnimi izkušnjami v razvoju ali proizvodnji. Vendar teh ljudi ne moremo dobiti, ker jih temeljna organizacija same potrebujejo, oz. ker so OD pri nas nižji od le-teh v TOZD.

Druga možnost je v pridobitvi že izkušenih projektantov od zunaj. Vendar



Ing. Janez Jančar.

tudi na ta način nismo uspeli dobiti niti enega samega sodelavca, kljub večkratnim razpisom. Tudi tu je osnovni vzrok ta, da ne moremo nuditi ustreznih pogojev. Tako se nam je npr. v zadnjih 2 letih oglasilo na razpis 10 kandidatov, po razgovoru z njimi pa smo lahko samo ugotovili, da bi jih naše delo zanimalo le ob višjih OD.

Tretja možnost je, da si sami vzgajimo kader. Toda tudi na tem področju nismo najbolj uspešni. Zaradi že omenjenih vzrokov, je projektante prav tako težko zadržati kot pridobiti.

## Kaj bi morali narediti, da bi vaš projektivni biro lahko dovolj kvalitetno opravljal svoje delo?

Kot rečeno, bi si morali preskrbeti zadostno število ustreznih usposobljenih projektantov. Na tem področju pa ne pričakujemo bistvenih premikov, če ne bomo odpravili vzrokov za tako stanje, pri čemer mislim na vse prej omenjene probleme.

Nadalje ugotavljamo, da pretok informacij ni zadovoljiv. Nujno bomo morali izboljšati postopek stalnega dotoka projektivnih podatkov iz proizvodnih organizacij. Tu moram omeniti, da je glede tega med posameznimi TOZD velika razlika.

Medtem, ko npr. iz TOZD TTS dobivamo potrebne projektivne podatke skoraj tekoče, je to pri ostalih TOZD precej slabše. Mi v projektivnem biroju bi želeli, da bi veljal za vse temeljne organizacije enoten postopek, ki bi omogočal sprotno obveščanje o vseh novih, ali spremenjenih projektivnih podatkih, t.j. tako imenovano nadfazo projektivno dokumentacijo. Za pojasnilo, kako na tem področju ni vse urejeno, tako kot bi moralo biti, naj navedem samo en primer. Zgodilo se je, da smo prosili za strokoven nasvet strokovnjake iz TOZD AIN pa so zato zahtevali naročilnico.

# Z doslednostjo pri spoštovanju sklepov, odgovornostjo in boljšim delom bomo kos današnjim težavam

(Nadaljevanje s 4. strani)

nabavnih služb tako, da se bo koeficient obračanja vezanih sredstev bistveno povečal in da bo obseg vezanih sredstev manj oviral prizadevanja za akumulativnejše poslovanje. Zavedati se moramo, da tudi vztrajanje pri sedanjem obsegu vezanih sredstev v temeljih onemogoča izboljšanje gospodarjenja, saj bodo tekoče in predvideno tudi večje obresti bistveno znižale dohodke in oddaljile planske cilje. V obdobju zmanjševanja zalog kot enega od temeljnih ukrepov za zagotavljanje likvidnosti temeljnih organizacij pa morajo imeti prednost pred izplačili sredstev za osebno porabo plačila terjatev za dobave znotraj in izven Iskre.

5. Predstavniki družbenopolitičnih organizacij podpiramo ustanovitev skupne finančne službe kot pomembnega faktorja združevanja v delovno organizacijo, racionalizacijo poslovanja s finančnimi sredstvi in činitelja ekonomičnejšega gospodarjenja v celoti.

6. Zasnovo poslovnega informacijskega sistema delovne organizacije mo-

ramo razviti in povezati v celoto, ki bo omogočala kvalitetnejši pretok informacij, uspešnejše in pravočasno planiranje in gospodarjenje z manjšimi stroški.

7. DPO široke potrošnje podpirajo akcijo za uskladitev izplačil sredstev za osebne dohodke zaposlenih z določili družbenega dogovora do konca letošnjega leta.

8. Vse organizirane družbenopolitične sile v delovni organizaciji Iskra — široka potrošnja zahtevajo več doslednosti, odgovornosti in konkretnih zadolžitvev pri izvajanjih in spoštovanju sklepov poslovnih in samoupravnih organov delovne organizacije SOZD Iskra ter širše družbe v celoti. Ob tem je še posebej poudarjena vloga in vpliv osnovnih organizacij ZK in organov samoupravne delavske kontrole, ki morajo na osnovi zadostnega pretoka informacij redno spremljati izvajanje dogovorov. Za ustrezno in primerno informiranost teh organov so zadolžene strokovne službe tozdov in delovne organizacije.

S. Fleischman

Morali bomo rešiti tudi vprašanje merilne opreme, ki je nujno potrebujemo pri opravljanju terenskih meritev za projektiranje radijskih zvez.

Izboljšati bomo morali še organizacijo dela ter uvesti uporabo računalnikov pri projektiranju in izboljšati delovne pogoje. Seveda pa le del teh nalog lahko rešimo sami, znotraj našega oddelka, saj je reševanje večine teh problemov močno povezano z delom celotne DO.

Za konec naj še dodam, da ni potrebno še posebej poudariti, kako je dobra projektiva bistvenega pomena za uspešno prodajo naprav in sistemov, ki jih proizvaja naša DO ter bi zato želel, oz. pričakujem od vseh, ki lahko vplivajo na reševanje naših problemov, več razumevanja in pomoči.

B.Č.

## INDUSTRIJSKA ELEKTRONIKA

# V korak z možnostmi

»V kostanjeviški Iskri smo letošnje prvo polletje zaključili kar dobro,« kar pa je predvsem uspeh lanskoletnega izvoza, ki je pokazal rezultate šele v letošnjih prvih mesecih,« pravi Peter Luštek. »Sicer tudi letos ni šlo slabo, vendar pa ne tako, kot smo načrtovali.«

Težava je bila predvsem zaradi izpada kooperacijskih poslov s poljsko firmo Unitra. Unitra namreč ni dobavljala dogovorjenih količin polizdelkov in zato je bila proizvodnja manjša.

Vendar v drugi polovici leta kaže precej bolje in ocenjujejo, da bodo kooperacijo realizirali do konca leta z okrog 80%. Izpad pa je kljub temu precejšen, saj je kooperacijski posel med 40 in 50% letošnjega programa TOZD Industrijska elektronika.

# Keramika: inflacija požira rezultate

V devetih mesecih letošnjega leta je poslovanje, vsaj v proizvodnem pogledu, potekalo dobro. Čeprav še nimamo vseh finančnih kazalcev, lahko dosežene rezultate ocenimo. Običajno je, da se finančni rezultat proti koncu leta izboljšuje. To smo pričakovali tudi pri nas, vendar poslovanje v tretjem trimesečju ne zagotavlja dviga ostanka dohodka, oz. skladov.

Da temu ni tako je v veliki meri »kriv« izvoz, saj je naša proizvodnja 80% namenjena prodaji na zahodnih trgih.

Res, da izvažamo posredno, oziroma, da smo soizvozniki z dvema velikima finalistoma, to je Upori in Keramični kondenzatorji, res pa je, da so naše cene izvozne in ne domače. Domača inflacija pa nam sproti razvrednoti napore na zunanjih trgih. Tiste OZD, ki imajo v strukturi prodaje oziroma proizvodnje malo izvoza si z visokimi domačimi cenami krijejo izpade v izvozu. Da je problem še večji ugotavljamo, da se razkorak med domačimi in izvoznimi cenami veča in nadaljevanje tega trenda bo še bolj prizadelo tiste, ki izvozijo pretežni del svoje proizvodnje.

Izboljšanje slabe ekonomike zaradi izvoza popravljamo z odstopi deviz na podlagi sporazuma, kar v končni fazi pomeni prodajo deviz. Doslej smo bili v naši TOZD med tistimi, ki so imeli višek deviz, sedanje 30 oziroma v Iskri 25% koriščenje priliva, pa bo tudi nam pričelo ustavljati proizvodnjo.

Po analizi finančnih podatkov, cen doma in v izvozu bi naša TOZD ob taki poslovni politiki, ki velja za večino drugih TOZD in DO to je prodajati po domačih cenah, ne glede na to, ali se izdelek izvažata ali ne, imela 20 do 30 mio din akumulacije. To velja za poslovanje od I. do IX./82, ker pa temu ni tako, je tudi akumulacija zelo majhna.

Ob vsem tem je potrebno ponovno poudariti, da delamo v takih pogojih in s tako opremo, da si proizvodnje ne upamo pokazati našim kupcem. Insistiranje nekaterih inozemskih kupcev po ogledu, pa je pripeljalo do tega, da ni prišlo do sklenitve posla. Problematika opreme in prostorov bo že v letošnjem letu vzrok za izgubo vsaj 1 mio dolarjev izvoza v obeh reprodukcijskih verigah. Ta milion je vreden veliko, saj sami porabimo za reprovromaterial za te izdelke sorazmerno malo. Npr. upor kot izdelek, bi lahko zaslužil še veliko dolarjev, ki bi jih lahko koristili tudi drugi z ustreznimi dohodkovnimi povezavami.

V prispevku je namesto v finančnem rezultatu preveč govora o izvozu in devizah. To pa zato, ker tudi neurejeni odnosi v Iskri, ki ne kažejo reprodukcijske povezanosti, prepočasno in preslabo seznanjanje o finančnih dogodkih, zlasti na deviznem delu, premajhna vklapljenost izvoznih služb itd., močno, če ne že odločilno vplivajo na finančno uspešnost posamezne TOZD. O.Z.



Takole nastaja kasetofon.

Celoten program proizvodnje bodo do konca leta dosegli z okrog 85%. To pa ni čudno, saj ima tu velik vpliv kooperacija pri kasetnem radio rekorderju. Po načrtu naj bi dnevno naredili 1200 kosov kasetofonov s 50 delavci, oz. delavkami, ki so pri tem delu v veliki večini. Vsak kasetofon pa je po 8 konvertibilnih dolarjev in vsak izpad pomeni veliko negativno razliko.

Manjka pa tudi domačih materialov. Vsak sestavni del je treba posebej spremljati in pot do domačega skladišča nikakor ni lahka. Sicer so dobili te dni 20.000 kompletov kondenzatorjev iz semiške Iskre in precejšnjo pošiljko iz Poljske. Ta zadnja pa spet ni kompletna, ker manjkajo nekatere pozicije.

Sicer imajo dovolj naročil, najsi bo za plinske vžigalnike za štedilnike, kot tudi za svetlobne regulatorje in regulatorje moči, dobro poteka tudi sodelovanje z Napajalnimi napravami v Novem mestu; zanje namreč v Industrijski elektroniki proizvajajo tiskana vezja.

Ob vsem tem pa jih skrbi ekonomski rezultat ob koncu leta, saj v izrednih razmerah proizvodnja ne teče v najboljšem izboru. Zato pogostokrat delajo pač tisto, za kar je material, čeprav jim ekonomika kaže drugače.

Tudi izvozijo še vedno premalo, da bi pokrili potrebe po devizah iz lastnega deleža. Zato se pač poslužujejo deleža solidarnostne kvote v IEZE, kar pa seveda ni poceni. Računajo, da bodo poslovnemu letu uspešno zaključili kljub težavam, kar bo vsekakor dober štart za prihodnje leto.

KF

# Obisk iz BIH v Avtoelektriki

Prejšnjo sredo je bila na obisku v novogoriški občini delegacija republiške konference ZSMS iz socialistične republike Bosne in Hercegovine. Bili so gostje pri novogoriški konferenci ZSMS, obiskali pa so tudi Iskro—Avtoelektriko. Goste iz BIH — Smiljano Sladoje iz centra za marksistično izobraževanje in raziskovanje, Josipa Babića, člana RK zadolženega za delo komisij mladih na vasi ter Seada Aličkovića, člana RK in vodjo centra za MDA so sprejeli predsednik mladih v Avtoelektriki Vojko Velikonja s sodelavci, sprejema pa so se udeležili tudi predstavniki sindikata in ZK. Mlade (Nadaljevanje na 6. strani)

## SOZD ISKRA Izobraževalni center Ljubljana

V skladu s programom za uvajanje krožkov za izboljšanje proizvodnje v Iskri, sklopom KPO SOZD Iskra in področnih kolegijev za kakovost, razvojno raziskovalno dejavnost ter kadrovske dejavnosti in izobraževanje in na osnovi dogovora s KOS SOZD Iskra

razpisujemo STROKOVNO USPOSABLJANJE po programu:

## Vodenje krožkov za izboljšanje proizvodnje

v času od 19. do 21. okt. 1982

Strokovno usposabljanje je namenjeno vodjem krožkov za izboljšanje proizvodnje.

Krožki za izboljšanje proizvodnje so množična oblika za aktivno vključevanje delavcev za izboljšanje procesa in izdelkov. Krožek za izboljšanje proizvodnje združuje 5—12 delavcev, ki opravljajo podobna dela in naloge, se redno sestajajo po eno uro na teden pod vodstvom vodje krožka in prostovoljno z namenom, da ugotavljamo probleme, analizirajo vzroke in izvedejo ali predlagajo izboljšave.

Vodja krožka je predelavec, skupinovodja ali delavec, ki ga bodo člani krožka izberejo iz svoje sredine.

Za prvo skupino krožkov v DO naj pospeševalci skupno z delavci in v dogovoru z vodstvom TOZD izberejo ustrezne kandidate.

Vodja krožka je delavec s primerno izobrazbo in poznavanjem procesa, ki pozna in obvlada tehnike dela v krožku. Sposoben mora biti organizirati delo v krožkih in tolmačiti tehnike dela članom krožka.

## VSEBINA:

1. KROŽKI ZA IZBOLJŠANJE PROIZVODNJE
  - 1.1. Tolmačenje modela in načina delovanja krožkov, akcija uvajanja krožkov v Iskri
  - 1.2. Zbiranje zamisli, osnove in tehnike
  - 1.3. Delovanje krožkov in organizacija sestankov
  - 1.4. Enostavne statistične tehnike za vodje (I)

## 2. TEHNIKE DELA V KROŽKIH

- 2.1. Zbiranje in prikazovanje podatkov, oblike zbiranja podatkov
- 2.2. Pareto analiza
- 2.3. Histogram
- 2.4. Enostavne statistične metode za vodje (II)

## 3. PRIPRAVLJANJE IN PREDSTAVLJANJE PREDLOGOV

- 3.1. Analiza vzrokov in posledic
- 3.2. Predstavljanje predlogov
- 3.3. Krožki za izboljšanje proizvodnje, vprašanja in odgovori na vprašanja

## ČAS IN KRAJ:

S programom strokovnega usposabljanja bomo pričeli 19.10.1982 ob 8,00 uri v hotelu Transturist, Škofja Loka. Zaključek seminarja predvidevamo 21.10.1982 ob 16,00 uri.

## VODJA PROGRAMA:

Lotar KOZINA, dipl. ing., SOZD ISKRA, DSSS

## CENA strokovnega usposabljanja:

V ceno 4.700 din so vključeni penzijski stroški in kotizacija. Za navedeno ceno bodo TOZD prejele račun na podlagi podpisane prijavnice. Potne stroške si uredijo udeleženci v svojih TOZD oz. DSSS.

## PRIJAVE:

Prijavnice pošljite najkasneje do 11.10.1982 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3, Mariji KRISTAN, etaža XI. Podrobnejše informacije lahko dobite pri vodji programa Lotarju KOZINI, TEL.: št.: 061/222—234, ali pri vodji področja kakovosti v vaši DO.



## Razvoj novega NTA v sodelovanju s sovjetskimi strokovnjaki

V TOZD Telefonski elementi in aparati so pred dnevi podpisali protokol med Iskrinimi in sovjetskimi strokovnjaki o skupnem razvoju perspektivnega mednarodnega novičnega telefonskega aparata (NTA) z mikroprocesorskim krmiljenjem.

Do razgovora o sodelovanju je prišlo iz želje, da sovjetski in naši strokovnjaki razvijajo nov, moderen NTA, ki bo po koncepciji in rešitvah podoben tistim, ki so poznani v svetu, vendar pa bi bil v njem vgrajen material in elementi, ki so dosegljivi v Jugoslaviji ali Sovjetski zvezi. Novi NTA naj bi bil torej neodvisen od zahodne konkurence. Princip sodelovanja je tak, da je dosežena recipročna delitev dela med obema deželama, in sicer po podsklopih aparata. Strokovnjaki obeh strani

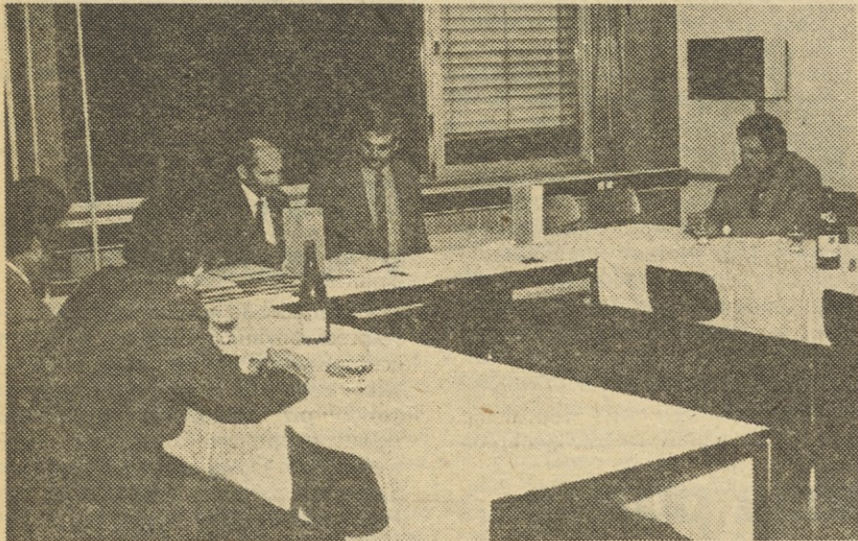
trenutno usklajujejo tehnične zahteve, ki so bile postavljene na samem začetku sodelovanja koncem leta 1981.

Če povemo bolj natančno, je bil pred dnevi v TOZD TEA podpisan protokol o pregledu dosedanjega dela obeh razvojnih skupin (sovjetske in naše) in o planu razvojnega dela do dokončne izvedbe razvojnih nalog na NTA.

Po zaključnem razvoju sledi tudi delitev dela v proizvodnji teh aparatov, katerih konstrukcija bo prilagojena tako, da bo ustrezala zahtevam jugoslovanske PTT in hkrati potrebam dežel SEV.

S sovjetske strani so bili v pogovorih prisotni predstavniki ministrstva za proizvodnjo sredstev zvez K.A. Federovski, Konstantin Andrejevič in V.K. Lenskin, z Iskrine strani pa v.d. IPO TOZD Peter Šifrer, vodja tehničnega razvoja Jože Pavlin in vodja projekta Štefan Bolčina.

Kazimir Mohar



Podpis protokola o razvojnem sodelovanju med predstavniki Sovjetske zveze in Iskre.



V jedilnici v PPC.

## Obisk iz BIH v Avtoelektriki

(Nadaljevanje s 5. strani)

goste iz Bosne in Hercegovine je spremljal Bogdan Čepić, član RK ZSM Slovenije, predsednik konference mladih v vzgoji in izobraževanju.

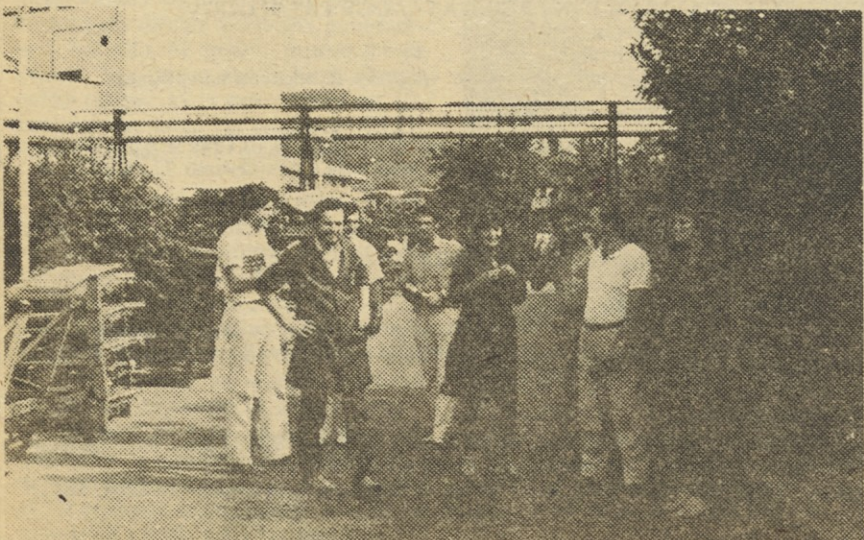
Po prisrčni dobrodošlici in pozdravu so se dlje kot uro zadržali v dvorani delavskega samoupravljanja, kjer jih je pomočnik glavnega direktorja Robert Zerjal pozdravil v imenu vodstva DO, orisal pa jim je tudi zgodovinsko pot Avtoelektrike in SOZD Iskra.

V sproščenem razgovoru so mladi iz BIH hoteli izvedeti kar največ. Tako jih je zanimalo, kakšno je dohodkovno

povezovanje med Avtoelektriko in proizvajalci motorjev in avtomobilov — finalisti, kako poteka in kakšni problemi se pojavljajo pri usmerjenem izobraževanju, kakšen je standard zaposlenih v Avtoelektriki ter seveda aktivnosti mladih in preživljanje prostega časa.

Zadovoljni z odgovori, so si ogledali tudi proizvodne prostore in povabili mlade na obisk v Sarajevo. Istega dne v popoldanskem času pa so obiskali tudi krajevno skupnost Banjšice in se podrobno seznanili tudi z njihovim delom.

Marko Rakušček



Mladi iz BIH so si ogledali proizvodnjo v Avtoelektriki.



Stane Rejc.

DO INVEST SERVIS

## »Ljubezen gre skozi želodec«

Pred leti so sprejemale žene na kongresu ženskih društev iz vsega sveta zadnje zaključke. K besedi se je javila starejša ženska in rekla: »Kolegice, povedale ste, kako je treba ugajati možem z lepo frizuro, nastopom in kozmetiko. Pozabile pa ste, da je treba te »živali dobro krmiti«. Ljubezen gre skozi želodec. Tega se dobro zavedajo v Investovi službi prehrane.

Dobro počutje, delovna vna in razpoloženje je zelo odvisno od človekove prehrane in to zlasti pri delu. Tako nekako smo začeli pogovor s Stanetom Rejcem, vodjo družbene prehrane v PPC. Predvsem nas je zanimalo, kako delajo v zaostrenih pogojih gospodarjenja in zlasti ob zadregah, ko manjka zdaj tega zdaj onega.

»Občasno pomanjkanje nekaterih prehranbenih artiklov zelo moti redno delo menze in zlasti naše kuhinje. Tako je s kavo, mlečnimi izdelki, mesom in še marsičem.« Včasih se celo zgodi, da zmanjka mleka in ga ne morejo razdeliti delavcem, ki delajo na najtežjih delovnih mestih in jim vsak dan pripada. Zgodilo pa se je že tudi, da so dobili v tovarnah poslovne obiske, pa niti s kavico niso mogli postreči.

Obrat družbene prehrane namreč pokriva z malicami in hladnimi obroki ter reprezentanco naš Iskrin poslovni center, z malicami in bifeji pa tudi v IC na Poljanski, na Kotnikovi, v Stegnah pa v Feritih, v Elektrooptiki, v Avtomatskih varilnih napravah in Keramiki. To pa pomeni, da Obrat družbene prehrane rabi za vse te želodce 300 do 400 kg kave mesečno, 2000 litrov alpskega mleka, da ne govorimo o velikih količinah mesa in zlasti suhomesnih izdelkov.

Hrana, zlasti toplo po večini »uvažajo« iz Gostinskega podjetja Vič in iz Plave lagune, nato pa jo razvozijo po lokacijah. Tak način pa ni najboljši, saj se topla hrana najmanj dvakrat do trikrat preloži, se tudi ohladi in zato trpi kvaliteta. Samo pomislite, kako izgledajo polnjene paprike ali rižota po trikratnem prelaganju.

Zato v Invest servisu že nekaj časa resno razmišljajo o lastni kuhinji v Stegnah. Tu bi kuhali in pripravljali ostalo hrano za vse Iskrine tovarne v Stegnah in drugod po Ljubljani in seveda za PPC. Toda prav zdaj je težava z vlaganji v take dejavnosti, čeprav bi na ta način precej pocenili »proizvodnjo« hrane in mnogo predvsem pridobili na kvaliteto.

Ker imajo težave s kvaliteto druge pripravljene hrane, precej pripravljajo sami. Tako vse solate, kakih 6 vrst dnevno, hladne narezke, pečenko, klobase, hrenovke in še marsikaj. Tako je bolje in tudi ceneje. Nastala je namreč težava, da cena toplega obroka že presega vrednost prehranbenega bona.

Kljub visokim cenam hrane pa skušajo čimbolj ustreči sodelavcem. Potrudijo se in prav ob našem obisku so pripravili gobe, šampinjone z jajci, česar so ljudje seveda veseli. Tako poskrbijo, da na samopostrežni liniji najde vsakdo nekaj zase. »Mislim, da vsaj 90% ljudi najde nekaj, kar mu je za malico všeč. To pa že gospodinje doma komaj dosežejo pri svojih,« je dejal Stane Rejc.

Celo sanitarni inšpektor pravi, da je v naših menzah mogoče dobiti veliko, menil je, da celo preveč. Drugod je namreč izbor malic manjši in jedilnik manj pester. Pri tem pa je pri nas prehranbeni bon vreden 36,50 din. Zato večina ljudi bone uporablja le dobrih 10 dni, naprej pa plačujejo z gotovino.

»V glavnem so naši »odjemalci« zadovoljni z našim delom, to pa je tudi zadostno za nas, saj hočemo to doseči z našim delom,« je zaključil Stane Rejc.

KF

## Reorganizacija se nadaljuje

Zadnjega dne v septembru je v Iskri Telematiki potekal referendum, na katerem so se delavci odločili o II. razni reorganizacije DO. V predlogu, ki so ga pripravile strokovne službe, dokončno pa oblikovala javna razprava, je bilo predvideno oblikovanje novih TOZD. Iz sedanjih štirih naj bi jih nastalo devet, in sicer tako, da bi se iz TOZD Avtomatske telefonske centrale oblikovale TOZD Javni telekomunikacijski sistemi (JTS), Zasebni telekomunikacijski sistemi (ZTS) in Tiskana vezja (TIV), iz TOZD Telefonski elementi in aparati TOZD Periferne naprave in telekomunikacijski terminali (TKT), Telekomunikacijski elementi (TEE) in Mehanske konstrukcije in deli (MKD). Vse TOZD pa naj bi svoje razvojne potencialne združile v novi TOZD skupnega pomena Raziskave in razvoj (RR). Z nameni reorganizacije so bili delavci dobro seznanjeni, zato jih tu ne bi posebej navajali. Predvsem bi bila z novo organiziranostjo dosežena ustrežnejša programska in tehnološka zaokroženost vsake TOZD, ki bi lahko iz različnih aspektov pomembno prispevala k nadaljnjemu razvoju njih samih in celotne DO.

Na referendumu se je večina delavcev Telematike odločila ZA novo organiziranost, kar je bilo tudi v skladu s pričakovanji, ki so med drugim temeljila tudi na dejstvu, da so se delavci Telematike za osnovna načela II. faze opredelili že, ko so potrdili I. fazo reorganizacije. Zato je toliko bolj nenavadno, da se delavci v dveh predvidenih novih TOZD le niso opredelili za novo organiziranost. Do tega je prišlo v TOZD JTS in ZTS.

Predstavniki družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in vodstva DO so na skupnem sestanku po referendumu obravnavali dosednji potek II. faze reorganizacije in rezultate minulega referenduma. Zavzeli so naslednja stališča:

Druga faza reorganizacije DO Iskra Telematika je bila v bistvu sprejeta že s sprejemom samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v DO Iskra Telematika, kjer smo se delavci zavezali, da bomo izpeljali organizacijske in statusne spremembe DO. Ta samoupravni sporazum je bil sprejet v vseh temeljnih organizacijah DO Iskra Telematika. Delavski svet DO je na osnovi teh obveznosti obravnaval in potrdil program II. faze reorganizacije, ki zajema tudi organiziranje novih TOZD.

Analiza rezultatov referenduma v TOZD ATC in TEA kaže na to, da se je za II. fazo reorganizacije posredno odločila večina vseh delov teh TOZD, saj je bilo več kot 50% vseh delavcev iz ATC in TEA za organiziranje novih TOZD. To zavezuje vse subjektivne sile, da svojo aktivnost usmerijo v pripravo referendumov v TOZD ATC za organiziranje novih TOZD.

V TOZD ATC naj se opravi celovita analiza vzrokov za dosežene rezultate na referendumu, saj se je okrog 450 delavcev izreklo proti organiziranju novih TOZD.

Na naslednjem sestanku predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in vodstva DO, ki bo 15. oktobra 1982, bo na podlagi analize rezultatov preteklega referenduma prišlo do odločitve o predlogu, ali naj se referendum v TOZD ATC izvedeta še v letošnjem letu, ali pa se vse aktivnosti v zvezi z organiziranjem novih TOZD prenesejo v leto 1983.

Postopki organiziranja in konstituiranja novih TOZD TKT, TEE, MKD, TIV in RR se bodo medtem nemoteno nadaljevali s pripravo samoupravnih splošnih aktov in volitev v samoupravne organe novih TOZD.

Kazimir Mohar



TOZD Antene, Vrhnika — Manj prijetno kot brezkrbno dopustovanje ob morski obali je čiščenje baldahinov, ki so celo poletje dajali zavetje pred soncem, vetrom in dežjem. Toda, kar je treba storiti niti ni preveč težko, sta najbrž menila LADO HORVAT in MARIJAN KRŽIČ, ki smo ju ujeli, ko sta z nekoliko kislim obrazom neto drgnila umazano platno. Za letos je toplega morja, brezkrbnih dni v počitniških prikolicah, ki so jih imeli Vrhničani v Umagu, Novigradu in na Rabu, konec. Prikolice bodo prezimile, da bo prihodnje leto prijetnejše, pa je seveda treba vse skupaj očistiti. Obema Vrhničanom je šlo delo kar dobro od rok!

SOZD ISKRA, Izobraževalni center, Ljubljana

razpisuje STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE na temo:

## Metrologija in preizkušanje

v času od 3.11. do 5.11.1982

Strokovno izpopolnjevanje je namenjeno tehnologom kontrole kakovosti, delavcem v RR dejavnosti in drugim delavcem, ki se ukvarjajo s planiranjem kakovosti in tehnologije kontrole.

Program seminarja je II. del sistematičnega izobraževanja delavcev na področju TEHNOLOGIJE KONTROLE KAKOVOSTI; I. del smo izvajali pod naslovom »Osnove kakovosti in statistične metode.«

VSEBINA:

Udeleženci seminarja se bodo seznanili predvsem z novimi zakonskimi določili na področju preverjanja meril in preizkušanja izdelkov, kot tudi s specifičnimi zahtevami JLA na področju preverjanja meril.

Glede na vedno večjo uporabo sodobne tehnike mikroprocesorjev in mikro računalnikov v kontroli kakovosti, bo dan poseben poudarek uporabi procesnih računalnikov za sistem meritev v laboratoriju in proizvodnji.

Zaradi vedno večjega poudarka na izvozu v dežele v razvoju je del vsebine seminarja namenjen tudi vplivom okolja.

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM:

1. Metrologija v sistemu zagotavljanja kakovosti in zanesljivosti
2. Uporaba mikro—procesorjev in mikroručalnikov v kontroli kakovosti
3. Preizkušanje izdelkov
4. Preizkušanje na vplive okolja

ČAS IN KRAJ:

S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli 3.11.1982 ob 8. uri v Hotelu Transturist, Škofja Loka. Zaključek seminarja predvidevamo 5.11.1982 ob 14.

NOSILEC PROGRAMA: ISKRA — IKM

Vodja programa: prof. France MLAKAR, dipl. ing.

CENA: strokovnega izpopolnjevanja:

V ceno 4.700 din so vključeni penzijski stroški in kotizacija. Za navedeno ceno bodo TOZD prejeli račun na podlagi podpisane prijavnice. Potne stroške si uredijo udeleženci v svojih TOZD oziroma DSSS.

PRIJAVE: Prijavnice pošljite najkasneje do 27.10.1982 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Trg revolucije 3, 61000 Ljubljana Sonji Vrhovec. Podrobnejše informacije o vsebini seminarja lahko dobite pri Francetu Mlakarju, 061/218—006.



## Nove telefonske številke v Iskri IEZE

Obveščamo vse poslovne partnerje in sodelavce v TOZD ISKRE IEZE, da bomo zaradi priključitve na novo telefonsko centralo, dobili nove telefonske številke. Za vse številke seveda velja omrežna skupina 061. Nove številke bomo dobili v času od 8. 10. 1982 do 15. 10. 1982. V tem obdobjem bo pač treba poskusiti s staro ali novo številko.

Naziv	Stara številka	Nova številka
ISKRA, industrija elementov za elektroniko, Lj. Stegne 17		
<b>Kolegijski poslovodni organi:</b>		
— predsednik kolegijskega poslovodnega organa	556-555	574-432
— član za program in razvoj	559-187	572-688
— član za ekonomiko in finance	556-482	575-720
— član za proizvodnjo	559-187	572-688
<b>Delovna skupnost skupnih služb, Stegne 17</b>		
— vodja delovne skupnosti SS	556-495	571-160
— vodja projektno-tehničnega področja	556-495	571-160
— vodja investicijskih služb	556-495	571-160
— vodja finančnega področja	556-707	571-457
— vodja finančne operative	556-707	571-457
— vodja sektorja sredstev	556-482	575-720
— vodja splošno-kadrovskega področja	559-189	573-128
— kadrovski sektor		
— vodja računovodskega področja		
— vodja področja PAOI		
<b>računski center:</b>		
— operativna AOP	Hišna centrala: 559-141	576-231
— projektanti AOP	556-663	571-875
— sistemski analitiki	559-198	574-840
	559-175	571-023
<b>Komercialno področje</b>		
— sektor nabave	556-487	576-931
	556-485	576-088
<b>TOZD Tovarna naprav in orodij, Stegne 17</b>		
— direktor	Hišna centrala: 559-141	576-231
— nabava	556-632	574-011
	556-632	574-011
<b>TOZD tovarna feritnih materialov, Stegne 19</b>		
— direktor	Hišna centrala: 559-141	576-231
— prodaja	557-378	576-551
— nabava, dežurna služba	556-536	575-387
— ambulanta	557-593	574-263
	Hišna centrala: 559-141	576-231
<b>Obrat VF Keramika, Stegne 19</b>		
— tajništvo	Hišna centrala: 559-141	576-231
	559-177	571-804
<b>TOZD tovarna kovinskih magnetov, Stegne 21</b>		
— direktor	Hišna centrala: 559-141	576-231
— prodaja	557-732	574-711
	557-531	576-211
<b>DO MIKROELEKTRONIKA v ustanavljanju, Stegne 15 d</b>		
— direktor	Hišna centrala: 551-341	576-311
	552-757	576-969

## SOZD ISKRA IZOBRAŽEVALNI CENTER

razpisuje STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE na temo:

### Baze podatkov

v času od 16.11. do 20.11.1982 (5 dni)

Strokovno izpopolnjevanje je namenjeno programerjem in projektantom, ki se ne obvladajo tehnologije baz podatkov, oziroma tistim, ki bi si radi izpopolnili znanje s konkretnimi izkušnjami z upravljalnim sistemom baze podatkov TOTAL na računalnikih ISKRA—DELTA (PDP—11, VAX—11), ter na sistemu CDC—cyber 72.

### IZOBRAŽEVALNI PROGRAM:

Predavanja bodo vsebovala le osnovno teorijo o bazah podatkov. Poudarek bo predvsem na reševanju konkretnih primerov, vajah ter testih.

### IZOBRAŽEVALNI PROGRAM

- Po seminarju bodo slušatelji obvladali:
  - osnovno teorijo o bazah podatkov
  - logično oblikovanje baz podatkov (TOTAL)
  - fizično oblikovanje baz podatkov (TOTAL)
  - delo z bazo podatkov v aplikacijskih programih (TOTAL)
  - delo s pomožnimi programi (utility programi)
  - administracija baz podatkov
  - tehnike varovanja podatkov (recovery) (TOTAL)
  - osnovno znanje o podatkovnih slovarjih
- Potrebno predznanje:
- poznavanje vsaj enega od programskih jezikov (COBOL, FORTRAN, PASCAL...)

### ČAS IN KRAJ:

S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo začeli v torek, 16.11.1982 ob 8.00 uri v hotelu Grad hrib Preddvor in zaključili v soboto, 20.11.1982 ob 12.00 uri.

### NOSILEC PROGRAMA:

ISKRA—ZORIN, TOZD CAOP, Jurij BOŽIČ, dipl. ing. mat.

### CENA strokovnega izpopolnjevanja:

V ceno 7.200 din so vključeni penzijski stroški in kotizacija. Za navedeno ceno bodo TOZD prejeli račun na podlagi podpisane prijavnice. Potne stroške si uredijo udeleženci sami v svojih TOZD.

### PRIJAVE

Za zainteresirani kandidati naj takoj pošljejo izpolnjene prijavnice na naslov: SOZD ISKRA, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3—XI., Mariji KRISTAN. Podrobne informacije o organizaciji izpopolnjevanja dobite pri Sonji VRHOVEC na tel. št.: 061 213-213, int.: 31-63. Informacije o vsebini izpopolnjevanja pa dobite na tel.: št.: 061 213-213, int.: 13-47 pri Juriju BOŽIČU.



Slavko Pirc.

Merilna oprema in oprema za avtomate, ki jo danes izdelujejo, temelji na uporabi hibridnih in integriranih vezij. To je predvsem oprema, ki jo razvijamo in izdelujemo za uporabo v šentjernejških TOZD. Najnovejši izdelki so zasnovani tako, da je vanje možno vgraditi inteligenčno enoto — mikroprocesor. To je že korak bliže k računalniškemu vodenju tehnoloških procesov.

Računalniško tehniko smo začeli spoznavati, ko smo nabavili mini računalnik firme Hewlett — Packard. Danes ta računalnik uspešno uporabljamo v proizvodnji hibridnih vezij za kontrolo. Znanje, ki smo ga tu pridobili, uspešno uporabljamo pri vzdrževanju laserske doravnalne naprave, ki ima prav tako vgrajen svoj računalnik.

Naslednji korak smo storili, ko smo začeli sodelovati s skupino za robotiko in biokibernetiko na IJS. Rezultat tega skupnega dela je peč za piroliziranje uporov, ki jo krmili mikroračunalnik domače izdelave. Peč sicer še ne obratuje v redni proizvodnji, vendar dose-

## ISKRA—AVTOMATIKA

### Akcija NNNP '82

V letošnjem letu bomo organizirali v TOZD Napajalne naprave Akcijo NNNP 82 že tretjič, kar pomeni nadaljevanje prizadevanj družbenopolitične skupnosti za čimboljše izpopolnjevanje in podružbljanje SLO in DS ter usposabljanje vseh delovnih ljudi in občanov za reševanje konkretnih nalog s tega področja.

Pri oceni rezultatov posameznih akcij je bilo ugotovljeno, da smo na področju obrambne pripravljenosti dosegli pomembne rezultate, česar pa ne moremo povsem trditi za razvoj družbene samozasčite. To je razvidno iz tega, da se nam še vedno pojavljajo velike materialne škode, odtujevanje materiala in ogroženost ljudi, kot posledica premalo vestnega in odgovornega ravnanja ljudi na svojih delovnih mestih.

Zato je akcija NNNP '82 usmerjena v čim boljše organizacijo in čim večjo odgovornost na področju prometne varnosti, požarne varnosti ter civilno in narodno zaščito. Zato bomo v smislu čim boljše osveščenosti in usposobljenosti vseh delavcev v TOZD na področju požarne varnosti in zaščite organizirali v začetku oktobra demonstracijo gašenja z gasilnimi aparati, ki jih uporabljamo v naši TOZD.

Vsak delavec bo prejel tudi knjižico »Pravice in dolžnosti delavcev v SLO in DS«, ki naj mu služi kot navodilo za ravnanje, v primeru naravnih in drugih nesreč, katere se v vsakdanjem življenju pojavljajo.

Cilj akcij NNNP, tako prejšnjih kot letošnje pa seveda ni v tem, da se samo ob koncu leta vključimo in izvajamo posamezne aktivnosti, pač pa naj bo to aktivnost skozi vse leto in vsa leta in to vseh nas, vsakega na svojem področju.

Vsi tudi vemo, da so varnostne in vojaško-politične razmere v svetu okrog nas izredno zapletene in težke. Prav tako tudi vemo, da je naše stanje gospodarstva kritično posebno na deviznem področju. Zato je nujno, da smo na vse težave kar najbolj pripravljeni in z njimi seznanjeni, kajti le dobro usposobljeni jih bomo lahko uspešno prebrodili.

Milan Korčec

### Ob odhodu v pokoj

se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz Splošne službe, delavcem KEKO programa in sindikalni organizaciji TOZD KEKO ŽUŽEMBERK za poklonjen sopek, spominska darila in lepo slovo. Posebej se zahvaljujem direktorju Dušanu Lavriču za poslovilne besede. Vsemu kolektivnu želim še veliko delovnih uspehov.

Jožica Kocmur

## Z elektroniko bolje, hitreje in ceneje

Sodobne proizvodnje si brez uporabe elektronike ni mogoče več zamisliti. Elektronika krmili avtomate, z elektronskimi instrumenti merimo lastnosti, elektronika lahko krmili celotno proizvodnjo.

Tega dejstva se v šentjernejški Iskri že dolgo zavedamo. Zato je tu zrastle močan oddelek za razvoj elektronske opreme. Prešel je vse razvojne stopnje, od razvoja aparatov z elektronskimi, preko transistorske tehnike, do uporabe sodobnih integriranih vezij. Danes že uspešno osvajamo računalniško tehniko.

danji poizkusi kažejo, da bo izpolnila vsa pričakovanja.

Pri dosedanjem delu smo si nabrali že toliko izkušenj in znanja, da že nabavljamo lastni razvojni mikroročunalniški sistem. S tem nam bo omogočeno, da bomo lahko samostojno razvijali računalniške sisteme. To bo omogočilo še boljše sodelovanje elektronskega oddelka z IJS na tem področju.

Vsiljuje se vprašanje, zakaj se čedalje bolj uveljavlja avtomatika in zakaj je ta avtomatika v čedalje večji meri nadzorovana z mikroročunalniškimi sistemi. Odgovor je razmeroma preprost:

Avtomatika omogoča, da so vsi izdelki izdelani enako. Čim višja je stopnja avtomatizacije, tem manj je potrebnih posegov človeka v proces. Človek je v tehnološkem sistemu tisti člen, ki zaradi utrujenosti, nepazljivosti in podobnih motilnih učinkov, povzroči napako na izdelku.

Klasična avtomatika omogoča potek nekega tehnološkega postopka stalno po enem kopitu. Ne upošteva raznih motilnih vplivov. Če se tehnologija spremeni, je potrebno v vezjih, ki to avtomatiko sestavljajo, narediti večje ali manjše spremembe, kar traja kar precej časa. Čim višje stopnje je avtomat, tem več časa je potrebno za te spremembe.

Če pa nek tehnološki postopek nadzoruje mikro računalnik, lahko vanj vgradimo tak program, da bo upošteval vse predvidljive motnje. V kolikor se pojavi motnja, ki ni bila predvidena, pokliče na pomoč človeka, ki ukrepa dalje.

Druga prednost take avtomatizacije je v tem, da v primeru, če se spremeni tehnologija, ni potrebno spreminjati vezij avtomatike. Spremeni se samo program, po katerem dela mikroročunalnik. Sprememba programa pa lahko poteka istočasno, ko se razvija nova tehnologija, saj se program izdeluje brez uporabe računalnika, ki krmili tehnološki postopek.

Tretja prednost uporabe mikroročunalnika v procesu je, da omogoča stalno zasledovanje tehnoloških parametrov, kar je osnova za razvoj novih, boljših tehnologij.

Četrta prednost je v tem, da lahko vse mikroročunalnike, ki nadzorujejo posamezne tehnološke procese, povežemo v računalniško mrežo, katere sestavni del je tudi računalnik za poslovno informatiko.

Rezultat take povezave je, da se izboljša kvaliteta servisa proizvodne organizacije: skrajšanje dobavnih rokov, točnejši dobavni roki in podobno.

V kratkem bi lahko zapisali: Računalniška avtomatizacija omogoča povečanje kakovosti izdelkov, zmanjšanje stroškov izdelave, povečanje proizvodnih kapacitet, zmanjšanje izmeta in izboljšanje kakovosti uslug proizvodne organizacije. To so samo glavne prednosti. Poleg tega nudi mnogo drobnih prednosti, ki imajo za posledico predvsem humanizacijo dela in delovnih pogojev.

Ker se v šentjernejcu vseh teh prednosti dobro zavedajo, bo njihov razvoj v čedalje večji meri tako usmerjen.

S. Pirc

## Sklepi 3. zasedanja DS SOZD Iskra (29. 9. 1982)

DS potrjuje sklepe 2. zasedanja DS SOZD z dne 25. 6. 82 in sprejme na znanje informacijo o izvršitvi in izvajanju sklepov.

DS potrjuje mandat 2 odsotnima delegatoma na 2. zasedanju in sicer:

Peter Košir, Kibernetika

Drago Urdih, Avtoelektrika

DS sprejme na znanje informacijo sekretarja DS Jasta Marcona o poteku sprejemanja predlogov samoupravnih splošnih aktov SOZD Iskra, določenih na 13. zasedanju dne 21. 4. 1982 s sklepom 165, 166 in 167 in na 2. zasedanju dne 25. 6. 1982 s sklepom 27 ter ugotavlja, da postopki sprejemanja še vedno niso zaključeni v vseh DO.

V zvezi s tem sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS podaljša rok za dokončno izvedbo postopkov sprejemanja navedenih predlogov samoupravnih splošnih aktov SOZD do 15.11.1982

DS sprejme na znanje informacijo predstavnika Iskra banke Tiborja Simonke in predstavnika DO Mikroelektronika Iva Baniča ter predsednika PO DO Elektrozveze Toneta Koviča o nadaljnjem uresničevanju sanacijskega programa v DO Mikroelektronika in DO Elektrozveze.

Na osnovi podane obrazložitve člana KPO SOZD Zorana Poliča, predloga odbora za gospodarjenje in dohodkovne odnose in razprave ter predloženega gradiva, sprejme DS soglasno naslednja sklepa:

1. DS sprejme Poročilo o poslovanju SOZD Iskra od 1.1. do 30.6.1982 ter istočasno ugotavlja, da so bili doseženi pozitivni rezultati pri omejevanju izgub. Še nadalje pa se slabšajo rezultati gospodarjenja, kar se kaže v padajočih trendih posameznih kazalcev v daljšem časovnem obdobju, pri čemer je potrebno posebej opozoriti na zaostajanje izvoza za planiranimi obveznostmi.

Zaradi tega je nujno, za nadaljnji nemoten proces proizvodnje in doseganje planiranega izvoza, povečati napore za zagotovitev zadostnih izvoznih naročil. Prav tako pa je potrebno na vseh nivojih odločno zagotoviti večjo produktivnost, ekonomičnost in rentabilnost poslovanja ter s tem ohraniti dosežene rezultate v polletju tudi v prihodnjih obračunskih obdobjih.

2. DS zadoži področje za ekonomiko in plan SOZD, da izdela za prihodnje zasedanje DS analizo vpliva povečanja izvozne stimulacije v Iskri iz naslova presežkov družbenih sredstev namenjenih za pospeševanje izvoza.

Na osnovi podane informacije v.d. direktorja ZT Iskra Commerce Miloša Resnika, predloga odbora za tržištvu in razprave ter predloženega gradiva, sprejme DS soglasno naslednje sklepe:

1. DS sprejme na znanje informacijo o realizaciji zunanjetrgovinske menjave SOZD Iskra v obdobju januar—avgust 82 in o oceni realizacije v letu 1982.

2. DS zadoži vse poslovodne, samoupravne in družbeno politične organe v vseh subjektih gospodarjenja, da glede na trenutno družbeno in ekonomsko situacijo v republiki in državi, vložijo maksimalne napore za doseg planiranega izvoza v letu 1982, predvsem na konvertibilnem področju.

3. DS zadoži Iskra Commerce, da izdela analizo izpadov v izvozu in poda o tej problematiki poročilo s predlogom ukrepov na prihodnji seji DS.

Na osnovi podane obrazložitve pon. člana KPO SOZD Pavla Gantar, a ter predloženega gradiva, sprejme DS soglasno naslednje sklepe:

1. DS ugotavlja, da

a) so po sklenitvi Samoupravnega sporazuma o zdruzevanju v SOZD Iskra (1978) in sodni registraciji dejavnosti SOZD (1979) prenehale, zaradi statusnih sprememb in oblikovanja novih delovnih organizacij, naslednje delovne organizacije:

— Iskra Industrija za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko, o.s.o., Kranj

— Iskra Center za avtomatsko obdelavo podatkov, p.o., Ljubljana in

— Iskra Institut za produktivnost dela in metrologijo, n.sub.o., Ljubljana

iz njih pa so nastale nove delovne organizacije:

— Iskra Industrija sistemov elektronike in zvez, n.sub.o. Ljubljana

— Iskra Center za elektrooptiko, p.o., Ljubljana

— Iskra Industrija za telekomunikacije in računalništvo, n.sub.o., Kranj

— Iskra Industrija merilno regulacijske in stikalne tehnike, n.sub.o., Kranj

— Iskra Industrija za električna orodja, p.o., Kranj

— Iskra Zavod za organizacijo in informatiko ZORIN, o.sub.o., Ljubljana

— Iskra Institut za kakovost in metrologijo, p.o., Ljubljana

b) je v SOZD Iskra pristopila nova delovna organizacija

— Iskra Delta Proizvodnja računalniških sistemov in inženiring, p.o., Ljubljana

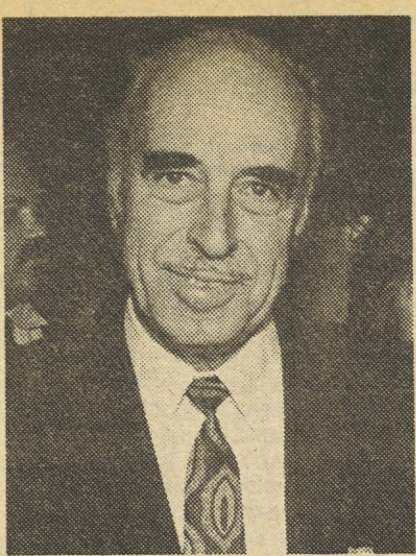
c) se je dejavnost SOZD Iskra, kot dejavnost delovnih organizacij iz tč. a), ki so prenehale (čl. 34—A/f, F in G Samoupravnega sporazuma o zdruzevanju v SOZD Iskra) razdelila med novonastale delovne organizacije iz tč. a) in na novo pripojeno delovno organizacijo iz tč. b)

d) se s tem v 34. členu Samoupravnega sporazuma o zdruzevanju v SOZD Iskra in v sodnem sklepu Srg 391/79 z dne 8.2.1979 Okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani navedena dejavnost SOZD Iskra niti po obsegu, niti po vsebini ni spremenila, spremene (Nadaljevanje na 8. strani)



# Mitja Ančik odhaja v pokoj

Kdo ne pozna Mitje Ančika? Dolgoletni Iskrin pravni strokovnjak, družbenopolitični delavec in duhovit sogovornik. To je Mitja Ančik, ki se je v petek, 1. oktobra poslovil od sodelavcev v Skupnih službah SOZD Iskra. Ob slovesu je dejal sodelavcem: »Odhajam v 4. fazo. Prva je otroštvo, druga mladost, tretja službena leta, četrta pokoj in peta — rajši močimo — Matilda...«



Mitja Ančik.

Sodelavci so se od Mitje Ančika poslovili zelo pristržno s simboličnimi darili in prijetno poslovilno slovesnostjo. Mitja je obujal spomine. »Največji karambol sem doživel doma v Novem mestu. Za malo maturo so mi kupili kolo. V peti gimnaziji pa sem se s tem kole-

Sodelavka mu je prebrala priložnostno pesem z akrostihom:

## SODELAVCU

MNOGO LET, SI BIL MED NAMI,  
IN DANES SE POSLOVIL BOŠ.  
TI VITEZ PRAVNIH VED, PRIJATELJ NAŠ,  
JE TVOJA POT ZDAJ SLUŽBENA KONČANA  
IN POT PRIJETNEJŠA SE BO NADALJEVALA.

A ZA SPOMIN PODARJAMO TI  
NEKAJ ZA KREPKO IN ZDRAVO TELO,  
ČE NA TRIM PO GORENJSKI, DOLENJSKI  
IN POTEH MLADOSTI ZAHOTELO SE TI BO.  
KUPICE DVIGUJEMO, NA ZDRAVJE TVOJE PIJEMO,  
URIC SREČNIH IN VESELIH V ŽIVLJENJU TI ŽELIMO.



Mitja Ančik s sodelavci ob slovesu.

## Sklepi 3. zasedanja DS SOZD Iskra (29. 9. 1982)

(Nadaljevanje s 7. strani)

- nili pa so se edino nekateri subjekti združevanja, med katere je dejavnost SOZD razdeljena
- dejavnost, navedena v členu 34 — E (denarno poslovanje) Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra ne predstavlja dejavnosti SOZD, ker interna banka ni subjekt združevanja, kar je že upoštevalo registrski sodišče v sklepu Srg 391/79 z dne 8.2.1979 na obrazcu RL/2 št. 9a.
  - Na tej podlagi sprejme DS zaradi uskladitve v sporazumu o združevanju in v sodnem registru določene dejavnosti SOZD Iskra z dejanskim stanjem, naslednje prečiščeno besedilo 34. člena Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra, ki se glasi: »člen 34«. Dejavnost SOZD Iskra je sestavljena iz naslednjih dejavnosti:
    - Raziskave, razvoj, konstruiranje, projektiranje, inženiring, proizvodnja, montaža, kontrola in servisiranje:
      - izdelkov in naprav s področja avtoelektrike — kar opravlja DO Iskra Industrija avtoelektričnih izdelkov, n.sol.o., Nova Gorica
      - elektromehanskih in elektronskih izdelkov, naprav in sistemov za avtomatizacijo v prometu, energetiki, industriji in opremi javnih in industrijskih objektov — kar opravlja DO Iskra Industrija za avtomatiko, n.sub.o., Ljubljana
      - izdelkov in naprav s področja elektronskih elementov, podsklopov in nekovin — kar opravlja DO Iskra Industrija elementov za elektroniko, n. n.sol.o., Ljubljana
      - izdelkov in podsestavov s področja navitih električnih in sljudnih kondenzatorjev ter energijskih naprav — kar opravlja DO Iskra Industrija kondenzatorjev, n.sol.o., Semic
      - izdelkov zabavne elektronike, elektromotorjev in gospodinjskih aparatov — kar opravlja DO Iskra Industrija širokopotrošnih izdelkov, n.sol.o., Škofja Loka
      - izdelkov, naprav in sistemov s področja telekomunikacij, navigacije in lokacije ter merilne in regulacijske tehnike — kar opravlja DO Iskra Industrija sistemov elektronike in zvez, n.sol.o., Ljubljana
      - elementov, naprav in sistemov s področja elektrooptike in elektronike — kar opravlja DO Iskra Center za elektrooptiko, p.o., Ljubljana
      - telekomunikacijskih aparatov, naprav in sistemov ter naprav računalniške tehnike — kar opravlja DO Iskra Industrija za telekomunikacije in računalništvo, n.sol.o., Kranj
      - elementov, naprav in sistemov merilno—regulacijske in stikalne tehnike za upravljanje in avtomatizacijo — kar opravlja DO Iskra Industrija merilno—regulacijske in stikalne tehnike, n.sol.o., Kranj
      - električnih orodij za profesionalno in širšo rabo — kar opravlja DO Iskra Industrija za električna orodja p.o., Kranj
      - računalniških in informacijskih sistemov — kar opravlja DO Iskra Delta Proizvodnja računalniških sistemov in inženiring, p.o., Ljubljana
      - baterij in baterijskih svetilk — kar opravlja DO Iskra Industrija baterij Zmaj, n.sol.o., Ljubljana.
    - Nabava surovin, materiala, polizdelkov, sestavnih delov, proizvodjalnih sredstev, opreme in njihovih rezervnih delov, ki so potrebni za dejavnost pod A. naštetih delovnih organizacij — kar opravljajo te delovne organizacije na domačem tigu vsaka za svoje področje.
    - Prodaja izdelkov lastne in tuje proizvodnje ter lastnih storitev — kar opravljajo pod A. našteje delovne organizacije na domačem trgu.
    - Notranja in zunanjetrgovinska dejavnost, projektiranje, montaža, servisiranje, inženiring in marketing — kar opravlja DO skupnega pomena Iskra Commerce, n.sol.o., Ljubljana.
    - Raziskave na področju elektrotehnike, raziskave kakovosti, zanesljivosti, električne varnosti ter merilnih in preizkusnih metod s pripadajočimi preskusi, verifikanje meril in izdajanje ustreznih listin ter vzdrževanje merilne in preskusne opreme in njeno dajanje v obratovanje — kar opravlja DO skupnega pomena Iskra Institut za kakovost in metrologijo, p.o., Ljubljana.
    - Razvijanje, projektiranje, svetovanje, uvajanje in izvajanje sodobnih metod organizacije dela in upravljanja, informacijskih sistemov, sistemov tehnične dokumentacije in standardizacije, informacijske dokumentacije (INDOK) dejavnosti in računalniška obdelava podatkov — kar opravlja DO skupnega pomena Iskra Zavod za organizacijo in informatiko ZORIN, o.sub.o., Ljubljana.
    - Vzdrževanje in poslovanje s skupnimi stavbami ter nudenje gostinjskih in rekreacijskih uslug — kar opravlja DO skupnega pomena Iskra Invest servis — Vzdrževanje in tehnično upravljanje stavb, p.o., Ljubljana.
    - Izobraževanje kadrov srednjestrokovnih in ozko specializiranih kvalifikacij elektrotehnične stroke — kar opravlja DO skupnega pomena Iskra Šolski center, p.o., Kranj.
  - DS imenuje kot osebi, pooblaščen za zastopanje SOZD Iskra poleg Antona Stipanica, predsednika KPO še:
    - Ljubana Artiča, dipl. ing., namestnika predsednika KPO in
    - Pavle Gantarja, dipl. iur., pomočnika predsednika KPO, ki zastopata SOZD Iskra brez omejitev.

som pred kavarno zaleel v profesorja latinščine in ga podrl. Oba »zafajstrana« sva se znašla pred policajem. In potem v šoli. Latinščina je bila avtomatično — zaključen cvek. Profesorjev osebni prijatelj katehet me je vprašal kaj je sveta Trojica. To je nekaj takega, kot bi te danes vprašali, kaj je minulo delo. Seveda, tudi cvek. Obema pa se je iz konspirativnih razlogov pridružil profesor prirodopisa, ki je bil komunist in s tremi cveki sem ponavljal »peto šolo«.

V življenju sem mnogo kolesaril in delal. Pa učil sem se. In danes z veseljem gledam na prehojeno pot. Na rodno Novo mesto, na službo, na svoja partizanska leta in zlasti na leta dela v Iskri. Pa mi tudi v pokoji ne bo dolgčas. Imam vikend in poleg nekaj zemlje. Tam raste trta, nekaj šmarnice. To bom posekal in posadil fižol. Stabilizacija!

Ko odhajam, želim, dragi sodelavci, da bi bila Iskra uspešna, prodorna in bi rasla kot došlej. Se se vidimo!

Sodelavci so Mitji Ančiku nazdravili in se mu zahvalili za njegovo delo in zlasti tovariški odnos do vseh.

FY

## Milanu Valjavcu v slovo



Neverjetna in prežalostna je resnica, da si nas nenadoma in brez slovesa zapustil. Kruta usoda te je izrgala iz našega delovnega okolja.

Čeprav si bil med nami komaj mesec dni, smo v tebi spoznali dobrega sodelavca. Imel si vesel mladeniški značaj, a vendar si bil skromen in pošten. Z veseljem smo te opazovali na delovnem mestu, saj si pridno in vestno izpolnjeval delovne naloge. Zato še toliko bolj žalostno gledamo tvoj delovni prostor, ki je tako prazen.

Slovo od sodelavca in prijatelja je težko. Odsel si v cvetu mladosti in ne moremo najti tolažilnih besed za nas, še teže pa za tvoje najbližje in najdražje.

Dragi Milan! Sodelavci Iskrine Tovarne stikal za ohranjanje v spominu kot dobrega tovariša in plemenitega človeka.

Slava tvojemu spominu!

Sodelavci TOZD Stikala

## ZAHVALI

Ob smrti moje drage mame

### KATARINE KODER

se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD TEA ploščatega releja za darovani venec, izraze sožalja, denarno pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti. Vsem še enkrat prav lepa hvala!

hčerka Julka Pavlič.

Ob izgubi drage mame

### IVANKE VEGNUŽI

se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD Stikala za podarjeno cvetje, denarno pomoč in izraze sožalja

hčerka Milena Hrovat.

**ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrije za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana**

— Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika: Miloš Pavlica, odgovorni urednik: Dušan Željznov, tehnični urednik: Janko Colnar, novinar: Mara Ovsenik.

— Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Kibernetika), Boris Cerin (Elektrozveze), Spela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE), Kazimir Mohar (Telematika), Marko Rakušček (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo.

— Naslov: Ljubljana, Tržaška c. 15, telefon: 263-825 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVIČA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

## Časopisne novice

Šobotna anketa Dela o sanacijskih programih v slovenskem gospodarstvu ugotavlja, da bodo vrata nekaterih tovarn morali sicer zapreti, vendar bodo druga lahko odprli na stežaj. V anketi je sodeloval tudi direktor TOZD TV Sprejemniki na Pržanu Ivo Štemberger. Povedal je tole: »Naš sanacijski program vsebuje ukrepe za spremenjanje proizvodnje usmeritve, ki jo postopno izvajamo že od 1980. leta in ki smo jo začrtali tudi v gospodarskem načrtu za letošnje leto. Na področju zabavne elektronike postopno ožimo in čistimo dosežanje proizvodne programe, hkrati pa z večjo specializacijo povečujemo proizvodnjo izdelkov za izvoz. Tako na račun opuščene proizvodnje namiznih televizorjev povečujemo proizvodnjo prenosnih, ki smo jih lani izvozili že dobro polovico. Začeli smo izdelovati tudi novo elektroniko za črno—bele in barvne televizorje, s tem bomo povečali delež domačih sestavnih delov in občutno zmanjšali uvoz. Letos smo zato ob enakem obsegu proizvodnje zmanjšali uvoz za polovico, v prihodnje pa ga nameravamo postopno še krčiti. Cilj je, da bi delež uvoznih sestavin v ceni televizorja zmanjšali na 40%, pri tem pa naj omenim, da predstavlja samo slikovna cev tretjino njegove cene.

Hkrati se tudi postopno usmerjamo v proizvodnjo izdelkov profesionalne elektronike, ki naj bi do 1985. leta dosegla že 25% delež vse naše proizvodnje. Tako pripravljamo program proizvodnje tiskanih vezij, televizije zaprtega kroga in še nekatere druge proizvodne programe, s katerimi želimo zlasti povečati izvoz, ki smo ga v obdobju od 1978. leta ob enakem obsegu uvoza povečali za skoraj 78% (od 3 na 5,5 milijona dolarjev), letos pa bo dosegel že polovico fizičnega obsega vse naše proizvodnje. Največ izvažamo v zahodnoevropske države.«

V časopisju je bila objavljena kratka vest, da so se sestali predstavniki Skupnosti jugoslovanskega PTT omrežja in elektronske industrije v Nišu in podpisali zelo pomemben delovni dogovor o dobavah EI do leta 1990. Tako naj bi Skupnost nakupila milijon telefonskih aparatov, 9.000 teleprinterjev in telefonsko—telegrafskih elektronskih central itd.

Ker so drugi jugoslovanski proizvajalci naglo reagirali na to vest, je v časopisju izšel popravek, da na sestanku Skupnosti in EI niso podpisali nikakršnega dogovora, temveč so samo razpravljali o sodelovanju, predstavniki EI Niš pa so ob tej priložnosti govorili samo o svojih možnostih dobav do 1990. leta.

Predsednica ZIS Milka Planinc se je s člani ZIS in Zvezne gospodarske zbornice pogovarjala v Zagrebu z nad 100 direktorji naših največjih izvoznih organizacij. Milka Planinc je že v uvodu rekla: če ne bomo povečali našega izvoza do konca leta za 30%, bo naše gospodarstvo, ki je na meji krize, padlo v brezizhoden položaj. Naš cilj ni, da ZIS in Zvezna skupščina urejata vse zadeve, marveč, da to nalogo prevzamejo združeni proizvajalci. Na žalost pa so le-ti še premalo organizirani, ker so razbiti, nepovezani v proizvodnji in prodaji, predvsem pa niso trajneje usmerjeni v izvoz.

Član predsedstva Gospodarske zbornice Jugoslavije Jurij Levičnik je med drugim omenil tudi, da je osnovni vzrok naših gospodarskih težav šibka organiziranost izvoznega gospodarstva, ki se zrcali tudi v podatku, da jugoslovansko gospodarstvo v tujini letno stanejo kar eno milijardo dolarjev.

Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Zvone Dragan: »Razmere so izredno težke in bodo še težje, če ne bomo zaustavili in preusmerili negativnih gospodarskih gibanj, ki se kažejo tako v zastoji industrijske proizvodnje, na področju delitve, porabe, cen in podobno. Vse to pa se ne da spremeniti čez noč, kajti to vprašanje je povezano v preusmerjanju jugoslovanskega gospodarstva in dosežanje zaprtosti v jugoslovanskem tržišču, iz življenja in dela na up, v dosledno izvozno dolgoročno usmerjeno gospodarstvo.

Direktorji delovnih organizacij so povedali, da je treba glavne razloge za sedanje težave iskati v šibki proizvodnji, ki težko krije domače potrebe (Tutko Nevjestić iz Unisa), v socializaciji obveznosti do tujih upnikov, ki se kaže v začasnem zakonu o razpolaganju izvoznikov s konvertibilnimi devizami (Dragutin Kosovac in Energoinvesta), v lastni neposlovnosti, ko gre za preskrbo znotraj določenih reprodukcijskih celot, ki se zrcalijo v izsiljevanju in plačilu nedela (Anton Stipančić iz Iskre) itd.

Gospodarstveniki so tudi za razliko od prejšnjih pogovorov v okviru Zagrebškega velesejma, tokrat izrazili dvom o uresničitvi neposrednega cilja, to je v povečanje izvoza za 30% do konca leta, ker v teh nekaj mesecih ni moč preusmeriti tokov, hkrati pa izvozniki lahko živijo, delajo in načrtujejo boljše rezultate, če jim bo vsaj ostalo 60% ustvarjenih konvertibilnih deviz (Hrastelj iz Jugotekstil Impex), medtem ko jim po sedanjem zakonu ne ostane ponekod niti tretjina (na Hrvaškem le 23,5%). Uspehe je mogoče dosegati le s popolnim spoštovanjem ekonomskih zakonitosti, s spoštovanjem vloge delavca v združenem delu — Delo.

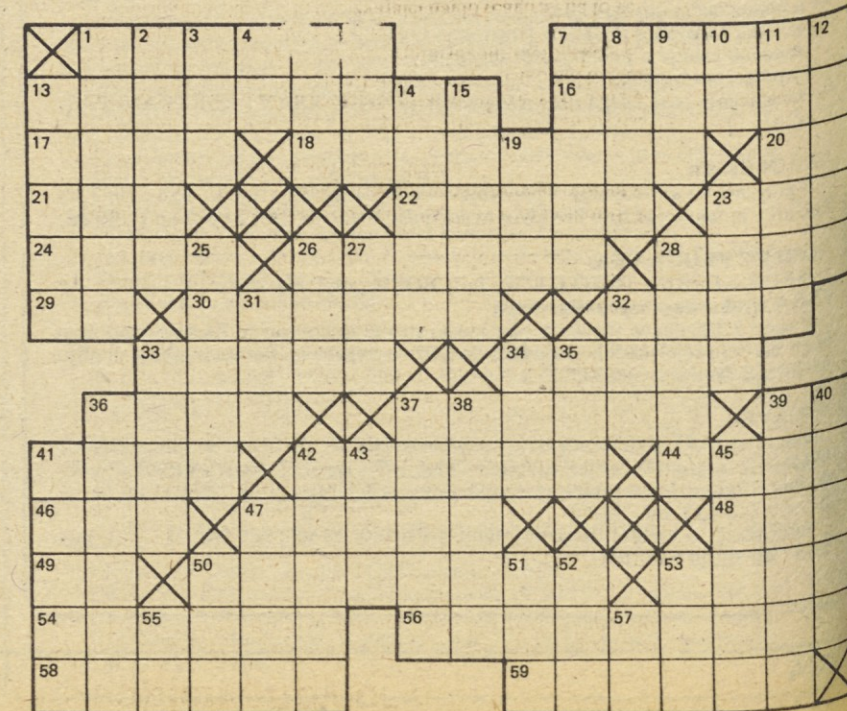
V TOZD Elektronika, Tovarne gospodinjske opreme Gorenje so v začetku septembra začeli sestavljati in testirati računalniške terminale Paka 2000, ki so jih razvili v ljubljanski Delti, v elektronični pa jih bodo izdelovali v skladu s sprejetim samoupravnim sporazumom v kooperaciji z delovno organizacijo Iskra—Delta, ki so jo ustanovili Delta, Iskra in Gorenje. Kljub začetnim težavam menijo v Elektronični, da bo proizvodnja kmalu stekla po predvidenem načrtu tako, da bodo do konca leta izdelali 580 terminalov, v katere je vgrajenega že precej domačega materiala. V Gorenju so hkrati razvili tudi domač terminal, v katerem bo še več domačega znanja, dela in materiala.

Zbral in uredil Marjan Kralj

## Križanka za razvedrilo

**vodoravno:** 1. velika črna pikasta zver iz rodu mačk, 7. majhen grad, 13. značilnost nerodnega človeka, 16. kožna razpoka, 17. grški bog vojne (iz istih črk kot resa), 18. nauk o letalstvu, 20. dlakasta koža mladih kozličev, 24. polet, zanos, 26. starogrška mestna država, 28. brezpravno ljudstvo pod Turki, 29. grška črka, 30. zvezna država ZDA z glavnim mestom Juneau, 32. izstop prebavil skozi odprtino npr. zaradi prevleke napa, 33. družina italijanskih graditeljev godal iz Cremona, 34. vrsta žita, 36. prestol, 37. sla, 39. Kuntner Tone, 41. krvni sorodnik, 42. stenska obloga, 44. ograjen prostor v katerega se zapira živina, 46. pregovor, 47. top, 48. nadav, 49. števniki, 50. slikar, ki mu je barva glavno izrazno sredstvo, 53. mesto v južni Franciji, severno od Nimesa, 54. ženska, ki je v letih, 56. izboljšanje zdravstvenih razmer, 58. slovenski književnik, s pravim imenom Boris Fakin (Igor), 59. ljudski naziv za očetovo sestro, stričevo ženo, teto-botro.

**NAVPIČNO:** 1. menstruacija, 2. prizorišče v cirkusu, 3. organ vohe, 4. Tršar



Drago, 5. števniki, 6. podzemski hodnik, 7. dolga žimasta dlaka na konjskem vratu, 8. mlinski žleb, 9. nekdanji turški oblastnik, 10. Dermota Anton, 11. slovensko rudarsko mesto z opuščeni rudnikom živega srebra, 12. osamljena krčma v pusti na Madžarskem, 13. egiptovski predsednik (Gamal Abdel, 1918—1970), 14. mesto na Hrvaškem, na obeh straneh Kolpe nad izlivom v Savo, 15. gorovje v Poljski in CSSR, 19. kradljivec, 23. zmanjšanje teže blaga, ki nastane med prevozom, predelavo, skladiščenjem, 25. zastarel naziv za navitek: namotek, 26. čebelja tvorba, 27. grška črka, 28. ime slovenskega skladatelja Savina, 31. industrijska rastlina, 32. ptič pevec, 33. arabsko riževno žganje, 34. namizno pregrinjalo, 35. egiptovski bog sonca (iz istih črk kot ara), 36. mesto v severni Italiji, ob Adizi, 37. tros, 38. beli šport, 39. polotok v Vzhodni Aziji, med Rumenim in Japonskim morjem, 40. zakoličena smer ceste, 41. tovarna pohištva v Cerknici, 42. črna obleka duhovnikov, 43. češka pritrilnica, 45. najmanjša krogla pri balinanju, 47. grm iz katerega se pridobiva kokain, 50. največji otok v Jadranu, 51. pripadnik germanskega plemena, 52. kratica za trinitrotoluen, 53. ime pianista Bertonclja, 55. površinska mera, 57. kemijski znak za argon.